

GHID DE BUNE PRACTICI PENTRU SERVICII ȘI PROGRAME DEDICATE ADOLESCENȚILOR ȘI TINERILOR ADULȚI CU VÂRSTA CUPRINSĂ ÎNTRE 14 ȘI 25 DE ANI

ARGUMENT PENTRU REALIZAREA GHIDULUI

Necesitatea realizării unui ghid de bune practici care să servească bibliotecarilor din bibliotecile publice românești interesați să implementeze servicii și programe dedicate adolescenților și tinerilor adulți se justifică, în primul rând, prin inexistența unei lucrări de referință, cu caracter practic, care să conțină exemple de astfel de servicii derulate în bibliotecile din România.

Acest ghid include o descriere detaliată a unor servicii și programe dedicate adolescenților și tinerilor adulți cu vârsta cuprinsă între 14-25 ani, care au fost implementate de către Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj sau de către bibliotecile publice din județ. Pentru fiecare dintre serviciile și programele incluse, ghidul descrie etapele de implementare a programului; resursele necesare pentru dezvoltarea acestuia; principalii indicatori utilizați pentru a măsura rezultatele și impactul programului.

Documentul descrie două servicii adecvate pentru implementare în biblioteci județene sau municipale, două servicii adecvate pentru implementare în biblioteci orașenești sau comunale și noul serviciu *TechLab* dezvoltat în cadrul proiectului *Centru de excelență pentru servicii oferite adolescenților și tinerilor adulți cu vârsta între 14 și 25 de ani*.

Obiectivele ghidului sunt: să ofere exemple de bune practici care pot fi preluate și de celelalte biblioteci și să formuleze recomandări practice care să ducă la îmbunătățirea serviciilor și programelor dedicate adolescenților și tinerilor (14-25 ani).

Ghidul cuprinde și o sinteză a rezultatelor obținute în urma cercetării sociologice asupra consumului cultural, educației și lecturii la tinerii din învățământul public din Cluj-Napoca, cercetare realizată de Marius Lazăr, conferențiar univ. dr. la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială a Universității „Babeș-Bolyai”.

Materialul a fost realizat de Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj în cadrul proiectului finanțat de Fundația IREX – „Biblioteci Județene-Centre de excelență”, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj câștigând competiția la categoria „Centru de excelență care oferă servicii pentru adolescenți și tineri adulți, cu vârsta cuprinsă între 14-25 ani, cu accent pe activități de educație non-formală și informală”.

CAPITOLUL I – INTERPRETAREA REZULTATELOR ANCHETEI ASUPRA CONSUMULUI CULTURAL, EDUCAȚIEI ȘI LECTURII LA TINERII DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PUBLIC DIN CLUJ-NAPOCA

Obiectivul general al anchetei asupra consumului cultural în rândul tinerilor clujeni a fost descrierea profilului utilizatorilor efectivi și a celor potențiali ai Bibliotecii Județene “Octavian Goga” Cluj și, totodată, a practicilor de studiu și lectură ale acestora.

Obiectivele specifice au vizat studierea populației de referință sub următoarele aspecte:

- Stil de viață - evaluarea sistemului de valori, a modului de inserție în mediul educațional și a modului de petrecere a timpului liber, a condițiilor generale de viață și locuire;
- Consumul cultural – tipul și frecvența de consum mediatic și internet, consum de carte, de arte și spectacole, de participare la cultura de masă; gusturile și preferințele în materie de muzică, instituții media, film;
- Practicile de lectură – la nivelul lecturilor obligatorii sau libere, raportarea la oferta programelor școlare sau academice și a preferințelor în materie de lectură liberă; evaluarea motivației și atitudinilor față de lectură; distribuția gusturilor;
- Utilizarea bibliotecilor – modul în care se poziționează Biblioteca Județeană în spațiul ofertei de servicii pentru tineret; tipologia și gradul de accesare a acestor servicii; profilul specific al utilizatorilor.

Aceste aspecte vizate de anchetă au fost corelate cu un set de variabile și de indicatori socio-demografici și au drept scop urmărirea diviziunilor sociale și a modurilor lor de reproducție în contextul mai larg al societății românești.

Ancheta sociologică s-a bazat pe aplicarea unui chestionar standardizat unui eșantion reprezentativ de tineri clujeni, inclus în sistemul educațional. Datele au fost culese prin metoda autocompletării chestionarului sub supravegherea unui operator de anchetă. Operatorii de teren au fost studenții Facultății de Sociologie și Asistență Socială a Universității „Babeș-Bolyai”.

Cercetarea de teren s-a derulat în perioada 8 mai - 6 iunie 2013 în instituții de învățământ din municipiul Cluj-Napoca (școli generale, licee, unități de învățământ superior) pe un eșantion reprezentativ pentru populația din sistemul educațional public în vârstă de peste 14 ani.

Volumul eșantionului: 1380 de subiecți, repartizați în două subeșantioane cu reprezentativitate diferită, de 772 de elevi și 608 de studenți.

REZULTATELE ANCHETEI

Majoritatea tinerilor așează în centrul propriului sistem de valori părinții, prietenii, dragostea și succesul personal.

În ciuda faptului că tinerii se află în etapa în care dobândirea unui grad ridicat de independență față de părinți este un scop declarat, pentru majoritatea celor chestionați părerea părinților contează cel

mai mult atunci când au de luat decizii importante. Pe genuri, fetele se declară sensibil mai mult dependente față de părinți.

Adolescenții, mai ales, reclamă cel mai adesea faptul că părinții lor alocă prea puțin timp relației cu ei fiind mult prea mult ocupați cu serviciul și cu gospodăria. Ca urmare, principalele teme de discuție purtate de tineri cu părinții lor sunt, în marea majoritate a cazurilor, probleme de familie, probleme legate de școală, aspecte financiare sau activitatea de peste zi. Mai rar sunt abordate subiecte legate de carieră, lecturi, programe de televiziune, politică, modă, sport.

Dintre activitățile preferate în timpul liber cele mai multe voturi au fost acordate lecturii (sic!), sportului, petrecerii timpului cu prietenii, vizionării de filme, audițiilor muzicale și excursiilor. Locurile preferate de petrecere a timpului liber sunt hipermarket-urile, sălile de fitness, parcurile, cluburile și spațiile publice în care se desfășoară sărbători/evenimente locale și festivaluri.

În ce privește consumul cultural, un mic procent din rândul tinerilor agreează oferta instituțiilor de spectacole tradiționale. În schimb, așa cum era de așteptat, adolescenții și tinerii adulți se declară mari consumatori de informație și amatori de socializare în mediul online. Marea majoritate a respondenților declară că utilizează zilnic calculatorul pentru pregătirea pentru școală sau pentru a lucra. Activitățile preferate în mediul online sunt însă: vizitarea rețelelelor de socializare, audițiile muzicale, vizionarea de filme, corespondența, lectura unor blog-uri și forum-uri și, mai rar, a unor ziare și reviste online.

În ce privește emisiunile TV preferate, elevii se declară preponderent spectatori de filme și programe muzicale, de documentare și emisiuni de divertisment, desene animate, seriale-telenovele, știri, transmisiuni sportive și talk-show-uri cu vedete și, într-o proporție foarte mică, spectatori ai emisiunilor culturale, religioase sau ai dezbaterilor politice. Studenții agreează filmele, documentarele, emisiunile de divertisment, știrile și programele muzicale și, în foarte mică măsură, emisiunile religioase sau dezbaterile politice.

Deși lectura ocupă primul loc între activitățile declarate ca preferate ale acestei categorii de vârstă, timpul dedicat acesteia este mult mai restrâns în comparație cu alte activități. Adolescenții și tinerii adulți își procură cărțile în primul rând de la bibliotecă, librărie și de pe Internet.

Lecturile obligatorii, cerute la școală sau facultate, sunt apreciate ca fiind interesante în special de fete. Băieții sunt, mai degrabă, de părere că acestea sunt greoaie și plicticoase optând, în consecință, să nu le parcurgă. Elevii declară (în proporție de peste 60%) că citesc pentru o notă satisfăcătoare la școală și pentru bacalaureat.

În ce privește lecturile în afara obligațiilor școlare/universitare, foarte mulți tineri declară că citesc 2-3 cărți pe an (17.8%) sau chiar că nu citesc deloc. În proporție mai mare decât fetele, băieții admit că nu au fost impresionați/nu le-a plăcut în mod deosebit nici un autor.

Genurile care atrag această categorie de cititori sunt în primul rând literatura străină clasică și contemporană, poezia de dragoste, literatura istorică și cea motivațională. Cărțile de călătorie, cele de magie, ocultism, esoterism sunt preferate mai ales de elevi. În materie de romane sunt preferate cărțile de groază/horror, science fiction, aventură, cărțile de dragoste, romanele polițiste, umoristice, istorice și de război.

Cei chestionați declară că citesc pentru a afla lucruri noi, pentru a se destinde, pentru a se instrui și pentru a-și perfecționa vocabularul și modul de exprimare și, în mai mică măsură, pentru a dobândi noi experiențe sau pentru a-și cultiva imaginația.

Adolescenții și tinerii adulți discută pe marginea cărților care îi interesează cu colegii și prietenii. Părinții, frații și profesorii sunt indicați mai rar ca posibili parteneri de discuție în acest sens. Bibliotecarul/bibliotecara nici nu intră în discuție.

Acest ultim aspect, deloc îmbucurător, este cu atât mai surprinzător cu cât un procent însemnat sunt utilizatori ai unei biblioteci.

Dacă elevii preferă bibliotecile școlare și comunale, studenții frecventează preponderent bibliotecile facultăților și Biblioteca Centrală Universitară. În ordinea preferințelor celor două categorii, se află bibliotecile școlare/respectiv ale facultăților, Biblioteca Centrală Universitară și cele comunale. Așa cum arată datele statistice, ponderea fetelor este mai ridicată între utilizatorii diferitelor tipuri de biblioteci, iar între non-utilizatori ponderea băieților este dublă față de cea a fetelor.

Adolescenții și tinerii adulți preferă să citească și să împrumute cărți pentru școală/facultate, să citească articole de specialitate, să consulte cataloage și baze de date online sau materiale bibliografice și să navigheze pe Internet în cadrul bibliotecilor școlare/ale facultăților. Cărțile pentru lectură de loisir se citesc și se împrumută în primul rând de la Biblioteca Județeană. Tot aici se realizează și împrumutul de filme, audițiile muzicale și împrumutul aferent de CD-uri/DVD-uri.

PROFILUL CLIENTILOR BIBLIOTECII JUDEȚENE PRIN COMPARAȚIE CU ACEIA AI ALTOR BIBLIOTECI

Poziționarea Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj în raport cu celelalte instituții similare (Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga”, Biblioteca Academiei, bibliotecile școlilor și facultăților, bibliotecile specializate sau bibliotecile Centrelor culturale străine) poate fi evaluată prin raportare la spectrul serviciilor oferite de către toate aceste instituții publicului tânăr, utilizator al bibliotecilor.

Biblioteca Județeană se dovedește atractivă pentru un public tânăr în care proporția utilizatorilor elevi este mai mare în raport cu cei care frecventează celelalte biblioteci și care este interesat de o bibliotecă care are parțial caracteristicile bibliotecii școlare, dar o și depășește, fiind o sursă de diversificare a lecturilor libere și a nevoii de divertisment.

Analiza corelațiilor dintre cele 17¹ activități găzduite pune în evidență, câteva tipuri omogene de servicii, corespunzătoare câtorva funcții – sau interese de utilizare – ce caracterizează tipurile de utilizare a bibliotecilor clujene de către utilizatori.

Un prim tip, surprinde **interesul pentru consumul mediatic**. Parte dintre utilizatori asociază strâns mersul la bibliotecă cu audiția și/sau împrumutul de CD-uri sau DVD-uri cu muzică și filme. Acest tip de interes intră, apoi, în rezonanță cu cursurile organizate de bibliotecă, cu alte activități cu publicul sau cu oportunitatea de a găsi o conexiune ce face posibilă navigarea pe Internet.

¹ Citesc cărți din bibliografia pentru școală/facultate; Împrumut cărți din bibliografia pentru școală/facultate; Citesc cărți care îmi plac, necerute la școală/facultate; Împrumut cărți care îmi plac, necerute la școală/facultate; Citesc presa; Citesc articole de specialitate; Vizionez filme; Împrumut filme; Ascult CD-uri/DVD-uri cu muzică; Împrumut CD-uri/DVD-uri cu muzică; Consult cărți rare, documente, manuscrise; Consult colecții speciale; Consult cataloage de cărți și baze de date online; Consult bibliografii; Copiez materiale și documente; Navighez pe internet; Particip la cursuri organizate de bibliotecă; Particip la alte activități cu publicul organizate de bibliotecă

Un al doilea tip pune în evidență **nevoia de documentare subordonată intereselor de cercetare a utilizatorilor tineri ai bibliotecilor** – consultarea bibliografiilor, a cataloagelor de cărți și baze de date online, copierea de materiale, documente, articole, consultarea de colecții speciale, de colecții de manuscrise și cărți rare și utilizare Internetului (în acest context, pentru documentare). Tot aici se mai adaugă participarea la alte activități cu publicul organizate de bibliotecă, la cursuri etc.

Al treilea tip se asociază cu **nevoia de informare de specialitate**. Tinerii utilizatori, în special studenți, citesc articole de specialitate, citesc presa, caută prin colecții rare și manuscrise. Acest tip de uzaj al serviciilor bibliotecii intră în rezonanță cu interesul pentru anumite filme (vizionate sau împrumutate de la bibliotecă).

Al patrulea tip descrie **interesul pentru lectura de loisir**, corelând lectura în bibliotecă și împrumutul de cărți necerute la școală, care satisfac mai curând interesul și plăcerea cititorilor decât cerințele bibliografiilor școlare/academice.

Al cincilea tip acoperă aproape în întregime **serviciile de împrumut** al cărților și materialelor din bibliografiile școlare. Acest tip de lectură e acompaniat de accesarea Internetului.

Al șaselea tip de utilizare a serviciilor bibliotecilor e dat de **preeminența lecturilor școlare la sediul bibliotecii sau a celor impuse de bibliografiile pentru cursuri și seminarii** și se corelează negativ și slab cu celelalte tipuri de servicii – în sensul că lectura bibliografiilor este practică destul de frecvent de către cei care nu utilizează altfel biblioteca.

Biblioteca Județeană reușește să își definească un profil propriu și o diferențiere funcțională în raport cu alte biblioteci din oraș atrăgând mai ales tineri consumatori de media (audio-video) și segmentul care caută cărți pentru propria plăcere.

Chiar dacă studenții sunt segmentul cel mai important de consumatori, ponderea elevilor care frecventează Biblioteca Județeană este mult mai mare în raport cu instituțiile similare. Biblioteca Județeană este astfel o instituție importantă care își confirmă vocația formativă, dezvoltându-se în același timp pe o nișă în care sunt atrași elevii cei mai buni și subiecții cu preocupări de lectură și de muncă intelectuală independente.

Această din urmă caracteristică trebuie subliniată și mai mult, fiindcă, devenind o țintă predilectă pentru publicul tânăr în căutare de resurse intelectuale capabile să satisfacă nevoi proprii de dezvoltare intelectuală – cărți, materiale audio-video, resurse documentare – Biblioteca Județeană se diferențiază prin contribuția sa de creare a unui spațiu de lectură și consum cultural autonom.

Dacă avem, de pildă, în vedere, doar lectura tinerilor din sistemul educațional, distincția între lecturile obligatorii (impuse de programele și bibliografiile școlare, de obligațiile pregătirii pentru cursuri și seminarii) și lecturile libere (cele care satisfac curiozitatea, fantezia, nevoia de informare pe cont propriu sau de evadare), observăm că Biblioteca Județeană vine în întâmpinarea acestui din urmă tip de practică de lectură, cel care, de fapt, stă la baza formării intelectuale independente și a deprinderilor culturale ale maturilor educați și/sau ale consumatorilor cizelați de produse culturale. Biblioteca Județeană se integrează astfel în sistemul reproducerii culturale a domeniilor intelectuale autonomizate în sensul în care deprinderile independente de lectură se transformă în activitate liberă și/sau creativă, contribuind la autonomizarea persoanei și creșterea gradului ei de emancipare.

CAPITOLUL II – RECOMANDĂRI PRACTICE PENTRU PLANIFICAREA, IMPLEMENTAREA ȘI EVALUAREA PROGRAMELOR PENTRU ADOLESCENȚI ÎN BIBLIOTECILE PUBLICE

Cunoașterea particularităților și preferințelor privind instruirea, consumul cultural și loisirul adolescenților, dar și a diversității intrageneraționale este utilă în procesul de proiectare a serviciilor și programelor destinate acestei categorii de vârstă și necesară în abordarea, comunicarea, relaționarea și colaborarea eficientă și de succes cu aceștia.

Adolescenții sunt creatori și sunt consumatori culturali importanți. Cunoașterea motivației și factorilor psihologici sau sociali care determină îmbrățișarea, respingerea sau transformarea anumitor practici de consum cultural ori de loisir, permite găsirea de soluții noi în vederea atragerii spre acestea a adolescenților.

EVALUAREA NEVOILOR ADOLESCENȚILOR ȘI TINERILOR ADULȚI

Evaluarea nevoilor publicului cu vârsta cuprinsă între 14 și 25 de ani este importantă deoarece trebuie să le putem oferi servicii inovative de bibliotecă, care să se plieze pe dorințele acestora. Literatura de specialitate ne oferă multe metode de identificare a nevoilor utilizatorilor. Dintre acestea vom aminti câteva: *statisticile de bibliotecă*, ce ne oferă date concrete despre numărul de utilizatori din categoria de vârstă analizată, precum și despre preferințele de lectură și informare; *sondajele* realizate prin chestionare aplicate utilizatorilor precum și non-utilizatorilor sau părților interesate (de exemplu școli, licee, universități); *focus grupurile* cu utilizatorii sau non-utilizatorii; statisticile utilizării resurselor de pe internet (dacă biblioteca are astfel de servicii); discuții directe ale bibliotecarilor cu utilizatorii; sugestii ale acestora, de exemplu privind programul de lucru sau privind colecțiile de documente.

Orice demers care vizează crearea și dezvoltarea unor servicii și programe destinate adolescenților și tinerilor adulți trebuie precedat de o bună cunoaștere a particularităților acestui segment de populație din cadrul comunității și trebuie însoțit de o permanentă evaluare a modificărilor intervenite.

Recomandări

- Pentru o interpretare corectă a statisticilor, analizați datele comparativ pe o perioadă de minim 4-5 ani!
- Aplicați chestionarele atât utilizatorilor, cât și non-utilizatorilor sau părților interesate!
- Țineți cont de nevoile educaționale, informaționale, culturale și de petrecere a timpului liber ale adolescenților și tinerilor adulți și asigurați tranziția de la serviciile pentru copii la serviciile pentru adulți!
- Consultați și implicați activ adolescenții în organizarea spațiilor și dezvoltarea colecțiilor destinate lor, în planificarea și implementarea de servicii noi, în luarea deciziilor legate de politica instituției referitoare la categoria de vârstă din care fac parte!

PLANIFICAREA PROGRAMELOR PENTRU ADOLESCENȚI ÎN BIBLIOTECILE PUBLICE

Bibliotecile care doresc implementarea unor servicii și programe eficiente pentru adolescenți și tineri adulți trebuie să îi implice pe aceștia în toate etapele procesului: planificare, implementare, monitorizare și evaluare. Pornind de la premisa că tinerii știu cel mai bine ceea ce este interesant și util pentru ei, bibliotecarii, în faza de planificare a unui program dedicat lor, trebuie să valorizeze opiniile și dorințele adolescenților.

Recomandări

- Realizați o scurtă descriere a programului, a scopului și a obiectivelor sale, planificarea în timp și spațiu a programului, desemnarea persoanelor responsabile de program, stabilirea bugetului necesar, a materialelor și echipamentelor necesare derulării programului, stabilirea strategiei de promovare!
- Verificați disponibilitatea datelor de desfășurare a programului în calendarul bibliotecii!

De asemenea, trebuie ținut cont de câțiva factori esențiali: structura anului școlar și universitar, calendarul perioadelor de evaluare și a sesiunilor de examene, orarul de desfășurare a cursurilor și, după caz, programul de funcționare a instituțiilor/firmelor în care sunt angajați tinerii din cadrul comunității.

În general, activitățile consacrate acestei categorii de vârstă se desfășoară în a doua parte a zilei, după terminarea orelor de curs; la sfârșit de săptămână și pe perioada vacanțelor școlare/universitare. Orarul și calendarul programelor destinate tinerilor trebuie convenit cu aceștia și trebuie adaptat specificului activităților în care este implicat acest segment din cadrul populației comunității. Activitățile trebuie fixate la ore convenabile adolescenților, în afara programului școlar sau la sfârșit de săptămână.

- Verificați disponibilitatea unui spațiu fizic disponibil pentru a găzdui activitățile din cadrul programului!
- Asigurați-vă că dispuneți de dotările și echipamentele necesare pentru derularea activităților programului!
- Identificați și contactați posibili parteneri care să sprijine financiar sau să acorde consultanță în derularea programului!

Este foarte important să se încheie acorduri de parteneriat cu instituțiile colaboratoare, prin care partenerii stabilesc obiectivele, termenele, își asumă responsabilitățile și obligațiile pentru buna desfășurare a unui program. Partenerii pot fi de mare folos în promovarea imaginii bibliotecii și în susținerea acesteia în fața autorităților locale.

- Identificați și instruiți personalului de bibliotecă responsabil de planificarea, promovarea, implementarea și monitorizarea serviciilor și programelor destinate acestora!

Este bine ca pentru fiecare program să existe un singur responsabil de program, pentru a nu crea confuzii la nivelul coordonării, acesta va distribui sarcini membrilor echipei care îl vor

ajuta să organizeze activitățile. Responsabilii de fiecare activitate își pregătesc bibliografia, elaborează notele de curs, planifică activitățile demonstrative, pregătesc sala, consumabilele necesare, se asigură că toate echipamentele funcționează bine.

- Dacă personalul este insuficient, apelați la voluntari! Valorizarea opiniilor și creativității tinerilor încă din faza de planificare a programelor vă asigură implicarea lor activă și în etapele ulterioare. Respectați legislația în vigoare în materie de voluntariat!

Trebuie avut în vedere ca numărul persoanelor înscrise să fie mult mai mare decât cel necesar pentru desfășurarea programului în bune condiții, deoarece rata de abandon este foarte mare la această grupă de vârstă. **În această etapă se elaborează un formular de înscriere care va conține informații concise despre conținutul programului, ce vor învăța adolescenții, condiții clare despre cine poate participa, în ce perioadă, care este periodicitatea activităților și datele de contact ale persoanei înscrise precum și ale bibliotecii.**

Pentru derularea în bune condiții a programului, se elaborează un regulament care se afișează în spațiul destinat adolescenților. Acesta trebuie să conțină condiții de acces și participare, oferta de servicii, drepturile și obligațiile utilizatorilor. Textul trebuie să fie concis, dar foarte clar, limbajul relaxat, în ton cald, dar ferm. Este important ca acesta să nu conțină multe restricții pentru a nu bloca dorința adolescenților de a beneficia de facilitățile oferite.

IMPLEMENTAREA PROGRAMELOR PENTRU ADOLESCENȚI ÎN BIBLIOTECILE PUBLICE

În această etapă se vor realiza activitățile propriu-zise din cadrul programului pentru adolescenți. Activitățile organizate trebuie să dureze o oră, cel mult o oră și jumătate, pentru ca tinerii să nu se plictisească.

Recomandări

- Monitorizați activitățile în permanență și încercați să le îmbunătățiți! Este recomandat să se renunțe la componentele mai puțin acceptate de participanți, chiar dacă inițial au fost incluse în planul de acțiuni.
- Atenție la comunicarea cu membrii echipei, toți trebuie să fie la curent cu modificările care au intervenit! Succesul proiectului va depinde în mare măsură de modul în care comunică membrii echipei și partenerii proiectului.
- Este foarte important ca personalul care lucrează cu adolescenții să posede niște calități deosebite de comunicare, de înțelegere și acceptare a opiniilor acestora.
- O garanție a succesului proiectului o constituie capacitatea moderatorului/formatorului de a crea o ambianță plăcută, de stimulare a participanților implicați în discuții. Participanții trebuie să se cunoască între ei, să comunice, să creeze o atmosferă plăcută de lucru.
- Trebuie să se țină o evidență statistică a numărului de activități, a numărului de participanți la proiect, să se constituie dosare electronice cu nume, date de contact, poze, planuri de lecții, formulare de evaluare etc. Documentați fiecare activitate (elaborați un plan de lucru/plan de lecție, elaborați materiale de feed-back, faceți fotografii, filmați)!

- Consemnați poveștile de succes și faceți-le publice, acestea fiind un bun mijloc de promovare a serviciilor! Rezultatele proiectului trebuie să se constituie în produse măsurabile, care pot să stea la baza accesării de resurse de la autoritățile locale sau de la diferiți finanțatori.

PROMOVAREA PROGRAMELOR PENTRU ADOLESCENȚI ÎN BIBLIOTECILE PUBLICE

Promovarea serviciilor și programelor bibliotecii în rândul adolescenților este o activitate importantă pentru realizarea căreia pot fi folosite mijloacele tradiționale, cum sunt: afișele, pliantele, fluturașii, roll-up-uri s.a., precum și mijloacele moderne on-line. Materialele promoționale realizate trebuie să fie atractive din punct de vedere grafic și să conțină un limbaj specific adolescenților și tinerilor. În mod obligatoriu, acestea trebuie să conțină date despre organizator/organizatori, locul unde se realizează evenimentul/noul serviciu, durata acestuia, orar de desfășurare, condiții de acces, date de contact pentru informații suplimentare. Dacă biblioteca nu are suficiente resurse să apeleze la firme specializate, bibliotecarul poate fi creativ, dar poate fi ajutat și de adolescenți, în realizarea materialelor promoționale.

Însă, trebuie subliniat faptul că nu este suficient să avem materiale atractive trebuie să ne preocupăm și de amplasarea și difuzarea acestora. Biblioteca publică trebuie să organizeze campanii de promovare periodic, pentru a ajunge la publicul țintă nefamiliarizat cu serviciile acesteia. În organizarea acestora trebuie ținut cont de resursele umane disponibile, dar și de cele materiale. În campaniile de promovare pot fi folosiți și voluntari, mai ales în cazul grupului țintă vizat. Promovarea bibliotecii și ofertei acesteia de servicii se poate realiza prin prezentările făcute de bibliotecari în cadrul orelor de dirigiență în școli și licee, dar și prin prezența unui reprezentant al bibliotecii la serbările de final de an și înmânarea unor premii din partea bibliotecii acelor elevi care frecventează mult biblioteca pe durata anului școlar.

Promovarea directă în rândul studenților se realizează la începutul anului universitar prin realizarea de tururi ghidate, dar și prin facilitățile oferite studenților de la facultățile care au dorit să încheie acorduri de colaborare cu biblioteca. Nu trebuie să neglijăm faptul că o bună promovare este realizată și de către utilizatorii mulțumiți de serviciile bibliotecii, care la rândul lor vor aduce noi utilizatori, mai ales dacă le cereți asta în mod explicit.

Un alt mijloc de atragere a tinerilor înspre bibliotecă este participarea acestora la evenimente la care este invitată o personalitate sau o vedetă cu priză la această grupă de public. Evenimentul se organizează la bibliotecă, iar spațiul este pregătit special, astfel încât să fie atractiv și plăcut. Cu această ocazie se anunță facilități de înscriere pentru participanți sau, dacă sunt posibilități, se acordă diferite premii utilizatorilor fideli. Premiile nu trebuie neapărat să fie consistente, pentru unii adolescenți este important să primească facilități de acces sau număr mai mare de documente pentru împrumutul la domiciliu, totul ținând de imaginația bibliotecarilor.

Metodele moderne de promovare a serviciilor și facilităților oferite de bibliotecile publice adolescenților și tinerilor trebuie folosite în mod curent, știut fiind faptul că aceștia folosesc în mod frecvent Internetul. Fiecare bibliotecă, care are o *pagină web* proprie, trebuie să aibă o secțiune dedicată adolescenților și tinerilor, care să conțină informații despre: programe, colecția de documente, condiții de acces, facilități etc.

Adolescenții și tinerii de astăzi petrec foarte mult timp pe rețelele de socializare Facebook, MySpace, Twitter precum și pe altele, dar în aceeași măsură sunt utilizatori ai telefoanelor mobile (trimit sms-uri și vorbesc foarte mult). Bibliotecile trebuie să folosească toate aceste metode în promovarea programelor destinate tinerilor. Din experiențele de pe Internet, pe care le-am studiat, am constatat că se

recomandă maximum 5 postări pe Facebook pe zi pentru un eveniment, iar aceste postări trebuie făcute constant, chiar și după încheierea unui eveniment din cadrul unui program. Este bine să fie postate și poze care să reflecte în mod pozitiv atmosfera de la eveniment și să se constituie în invitații pentru alți tineri la bibliotecă. Postările pe rețelele de socializare (de exemplu Facebook) este bine să fie făcute după masa și seara, momentele când tinerii le folosesc la maximum.

Se recomandă să se folosească sms-urile pentru anunțuri scurte și simple, de exemplu să li se reamintească despre o invitație la programe. Aceștia, la rândul lor, pot să trimită prietenilor sau cunoștințelor mesaje primite, fără prea mare efort, astfel mesajul ajunge la mult mai mulți tineri, ceea ce e în interesul bibliotecii.

Anunțurile de pe Twitter sunt importante chiar și în ziua evenimentului, așa cum se știe tinerilor este bine să li se reamintească despre evenimente și programe chiar dacă și-au confirmat participarea. De asemenea, transmiterea pe twitter a momentelor și mesajelor cheie din timpul evenimentului aduce un plus de notorietate bibliotecii și extinde participarea la eveniment prin includerea celor ce urmăresc activitatea în mediul virtual.

Recomandări

- Înainte de a organiza o campanie, asigurați-vă că dispuneți de materiale promoționale care să transmită mesajul dorit!
- Cereți-le tinerilor să gândească și să realizeze materiale de promovare și să se implice în distribuirea lor!
- Realizați materiale atractive și apelați la ajutorul tinerilor!
- Trebuie avut în vedere că informația conținută de un afiș trebuie să răspundă la următoarele întrebări: Ce se întâmplă? Când se întâmplă? Unde se întâmplă?
- Asigurați-vă că informația a ajuns în instituțiile cultural-educative și adolescenții au aflat despre program! În acest sens, este bine să fie desemnat un responsabil de difuzarea afișelor, de trimiterea mesajelor prin e-mail, care să se asigure că informația a ajuns la publicul-țintă. Foarte utile sunt discuțiile cu profesorii și invitațiile adresate acestora de a veni cu elevii în vizite organizate, prilej cu care aceștia se familiarizează cu biblioteca și află ce oferte are aceasta pentru ei.
- Desfășurați campania de promovare a evenimentelor sau noilor servicii pentru adolescenți și tineri în locuri frecventate de aceștia: instituții de învățământ, cinematografe, cafenele, magazine cunoscute!
- Interacționați cu adolescenții pe rețelele de socializare! Anunțați evenimentele în mediul online, comentați împreună cu ei și nu uitați să le mulțumiți pentru sugestii sau distribuirea postărilor și conținuturilor voastre către prietenii lor!

EVALUAREA PROGRAMELOR PENTRU ADOLESCENȚI ÎN BIBLIOTECILE PUBLICE

Este extrem de important să se realizeze evaluarea calitativă a programelor și serviciilor oferite adolescenților și tinerilor, aceasta însemnând utilizarea instrumentelor de evaluare după cum urmează: chestionare, interviuri, discuții focus-grup, analiza opiniilor și sugestiilor exprimate într-un caiet special sau într-o „cutie de sugestii”, analiza bilețelurilor cu întrebări

deschise de tipul: *Ce mi-a plăcut? Ce nu mi-a plăcut? Ce aș dori?*, analiza opiniilor trimise prin pagina web a bibliotecii.

Evaluarea este importantă atât pentru utilizatori, cât și pentru bibliotecari, deoarece utilizatorii au sentimentul că părerea lor contează, că au libertatea să aleagă, să se exprime liber, iar bibliotecarii, având feedback-ul utilizatorilor, pot îmbunătăți serviciile, ajusta resursele, programul, timpul alocat, personalul implicat în funcție de așteptările utilizatorilor, pentru asigurarea durabilității proiectelor.

Recomandări

- Urmăriți reacția utilizatorilor, comentariile, emoțiile sau nemulțumirile! Rețineți că la vârsta adolescenței aceștia au un grad mai pronunțat de timiditate, de neîncredere! Discuțiile de la egal la egal i-ar ajuta să depășească aceste stări.

Este bine să încurajăm tinerii să-și exprime sincer opiniile despre serviciile oferite și să propună alte activități la care ar dori să participe, să critice, asigurându-i că opiniile lor vor rămâne confidențiale, dar vor fi de ajutor bibliotecarului.

- Aplicați chestionare scurte, cu întrebări concrete, clar formulate pentru întrebări deschise sau variante de răspunsuri pertinente pe care adolescenții ar trebui doar să le bifeze sau să le încercuiască, în cazul întrebărilor închise!

- Realizați interviul conform unui ghid elaborat din timp! Acesta trebuie să conțină câteva întrebări deschise, de reflecție, care să ofere posibilitatea de apreciere, de exprimare a părerilor. Trebuie evitate întrebările confuze sau cele care sugerează un anumit răspuns.

- Pentru asigurarea unor discuții productive gen focus-grup, pregătiți din timp un set de întrebări. Asigurați-vă că discuția decurge firesc fără a da impresia că se folosesc întrebări structurate.

- Faceți evaluarea după fiecare activitate, iar la sfârșitul programului întocmiți un raport de evaluare însoțit de concluzii și propuneri de îmbunătățire!

- Urmăriți aparițiile în mass media scrisă sau online a materialelor referitoare la program!

- Evaluați comparativ resursele materiale și umane stabilite ca necesare inițial cu cele efectiv utilizate! Pornind de la această analiză comparativă, formulați propuneri pentru îmbunătățirea programului.

CAPITOLUL III - SERVICII ȘI PROGRAME DEDICATE ADOLESCENȚILOR ȘI TINERILOR ADULȚI CU VÂRSTA CUPRINSĂ ÎNTRE 14-25 ANI IMPLEMENTATE DE CĂTRE BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „OCTAVIAN GOGA” CLUJ ȘI BIBLIOTECILE PUBLICE DIN JUDEȚUL CLUJ

În acest capitol, ne propunem să prezentăm câteva programe derulate cu succes în bibliotecile publice din județul Cluj. Descrierea va aborda: prezentarea programului, scopul și obiective urmărite, etapele în derularea programului (planificarea, implementarea și promovarea), resursele necesare pentru dezvoltarea acestuia, evaluarea și impactul programului respectiv.

III.1 SERVICII ADECVATE PENTRU IMPLEMENTARE ÎN BIBLIOTECI JUDEȚENE ȘI MUNICIPALE

CĂRȚI CARE AU DEVENIT FILME, PROGRAM DERULAT ÎN CADRUL SECȚIEI DE ARTĂ A BIBLIOTECII JUDEȚENE „OCTAVIAN GOGA” CLUJ

Prezentarea programului

Programul educativ *Cărți care au devenit filme* s-a desfășurat timp de șase luni (octombrie 2012 - martie 2013) la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj. Acest program s-a adresat elevilor de liceu cu vârste cuprinse între 14 și 18 ani, propunându-și aducerea în discuție a unor opere literare transpuse în producții cinematografice.

Astfel, elevii participanți la activitățile din cadrul programului și-au dezvoltat capacitatea de a analiza critic, atât o operă literară, cât și modalitatea în care aceasta a fost redată pe peliculă. Anumite teme pe care le-a tratat o astfel de dezbatere au fost legate de confruntarea dintre imagine și imaginație, ecranizarea ca mijloc de marketing literar, carte vs. film - fidelitatea ecranizării, avantajele și dezavantajele creațiilor cinematografice inspirate din operele literare, existența unor opere literare care nu pot fi ecranizate.

Un alt palier urmărit în cadrul programului a fost dezvoltarea capacității tinerilor de a identifica într-un film detalii ce țin de tehnica realizării acestuia: imagine, lumini, cadre, decor, mișcare, costume, culori etc.

Acest tip de educație media stimulează dorința de a citi, percepția critică și mai ales capacitatea de a comunica ale tinerei generații.

Un astfel de program poate fi recomandat bibliotecilor județene sau orășenești care dețin anumite dotări tehnice precum un videoproiector, un televizor cu DVD player sau un spațiu dotat cu mai multe calculatoare conectate la internet. Programul se adresează elevilor de liceu și vine în completarea curriculei școlare de la limba și literatura română, fiind potrivit mai ales pentru elevii care se pregătesc pentru examenul de bacalaureat ținând cont și de rata scăzută de promovabilitate a acestor examene în România ultimilor ani.

Programul este ușor de pus în practică necesitând puține resurse umane sau materiale. Se recomandă, însă, colaborarea cu un profesionist cunoscător al tehnicilor cinematografice și cu un profesor de literatură română.

Scopul și obiectivele programului

Scopul programului a fost creșterea gradului de implicare a bibliotecii în procesul educațional în rândul adolescenților clujeni.

Obiectivele stabilite inițial în cadrul programului au fost:

1. constituirea unei arhive audio-video conținând 3 seturi de decupaje însumând cele mai reprezentative secvențe din 3 ecranizări;
2. familiarizarea unei clase de elevi dintr-un liceu clujean cu elemente privind tehnica cinematografică;
3. dezvoltarea capacității elevilor de a analiza critic o operă literară și ecranizarea acesteia.

Etapele în derularea programului

1. Planificarea

Programul ***Cărți care au devenit filme*** a plecat de la o idee foarte simplă, și anume: dezvoltarea spiritului critic, în rândul tinerilor, privind lecturarea unui text literar, dar și vizionarea unui film artistic.

Acesta a fost și motivul pentru care am ales câteva ecranizări ale unor romane din literatura română, care se regăseau și în programa școlară ca lecturi obligatorii și care vor putea fi posibile subiecte la examenul de bacalaureat. În timp ce la orele de limba și literatura română au învățat să analizeze critic un text literar sub diverse aspecte, în cadrul programului au făcut același lucru în cazul unui film artistic și, astfel, prin intermediul ecranizărilor, am putut realiza câteva dezbateri în oglindă film vs. roman.

Am alocat o lună activității de planificare, în care s-au stabilit pașii de urmat pentru realizarea programului. A fost încheiat un parteneriat cu un liceu din oraș. La activități, a participat o clasă de elevi însoțiți de profesoara lor de limba și literatura română. Tot în acest interval, am planificat fiecare activitate din cadrul proiectului și resursele necesare pentru realizarea lor.

Pentru prima activitate am contactat un masterand de la Facultatea de Teatru și Televiziune din Cluj, cu care am convenit asupra datei la care se va desfășura activitatea și asupra temei pe care urma să o prezinte.

Pentru următoarele trei întâlniri, împreună cu doamna profesoară, au fost alese filmele care urmau a fi vizionate:

- *Blestemul pământului. Blestemul iubirii*, 1980, regia Mircea Mureșan;
- *Felix și Otilia*, 1972, regia Iulian Mihu;
- *Ultima noapte de dragoste*, 1980, regia Sergiu Nicolaescu.

După stabilirea filmelor, am trecut la selectarea celor mai importante secvențe ale acestora. Acest lucru a fost realizat efectiv, prin vizionarea și notarea timpilor în care încep și se termină secvențele considerate a fi relevante pentru o discuție despre carte și film. După delimitarea acestora, în cadrul *Laboratorului de Informatizare*, cu ajutorul unui program special, au fost decupate și, mai apoi, inscripționate pe câte un CD. Aceste fragmentări ale filmelor au fost absolut necesare întrucât în cadrul discuțiilor care aveau să urmeze, timpul alocat acestora nu ar fi permis vizionarea lor în întregime și cu atât mai puțin accentuarea celor mai importante elemente care se cereau a fi punctate. Două dintre aceste

filme s-au găsit în colecțiile bibliotecii, la *Secția de artă*, iar al treilea (*Felix și Otilia*) a fost disponibil în mediul online.

Pentru cea de-a cincea activitate, am contactat o colegă de la o filială a bibliotecii pentru a stabili data la care urma să realizeze pentru elevi, un atelier Movie Maker.

Pentru ultima activitate, am planificat premiера celor mai bune filmulețe realizate de către elevi.

2. Implementarea și resursele necesare

Pe perioada desfășurării programului a avut loc câte o întâlnire pe lună la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj.

Prima activitate a avut ca obiectiv familiarizarea clasei de elevi cu elemente privind tehnica cinematografică.

Pentru aceasta am organizat o întâlnire cu tema: *Introducere în tehnica cinematografică*, realizată cu participarea voluntară a unui masterand de la Facultatea de Teatru și Televiziune din Cluj-Napoca, Bogdan Coman. Timp de o oră, elevii au aflat despre felul cum au apărut primele imagini filmate și cum a evoluat cinematograful de-a lungul timpului, de la filmul mut și alb-negru la filmele pe care le vedem astăzi. Au enumerat tipurile de filme, dar au aflat și ce se ascunde în spatele unui film, de la producător până la mașiniști, sunetiști etc. La finalul întâlnirii, elevilor li s-a solicitat să se împartă pe echipe și să realizeze câte un filmuleț de câteva minute cu o tematică la alegere. Elevii au primit și câteva detalii tehnice despre cum ar putea fi realizate aceste filme cu mijloacele pe care acestia le aveau la dispoziție. Metoda de lucru folosită a fost expunerea însoțită de un dialog între invitat și elevi.

Spațiul de lucru a trebuit să poată găzdui aproximativ 40 de persoane și să fie dotat cu un videoproiector și un calculator conectat la Internet. Aici partea dificilă a fost sincronizarea programului clasei de elevi cu cel al invitatului și cu programul sălii unde se mai desfășoară și alte activități.

Următoarele trei activități au fost similare ca mod de desfășurare. Elevii au vizionat la fiecare întâlnire câte un set de secvențe dintr-o ecranizare după ce au avut ca temă lecturarea operei literare care a stat la baza realizării filmului. Fiecare secvență a fost discutată împreună cu profesoara care i-a însoțit. S-au avut în vedere aici mai multe aspecte, ca de exemplu: cât de mult viziunea regizorală respectă textul literar, cum sunt rediate personajele în film și cum sunt ele descrise în carte, ce mijloace folosește regizorul pentru a accentua o stare de spirit sau o situație de suspans, ce putem vedea în planul apropiat sau în planul îndepărtat al unor imagini. Prin intermediul filmului, elevii au putut să se apropie și mai mult de textul literar. Ca metodă de lucru s-a folosit dialogul.

Fiecare activitate a durat aproximativ o oră și s-au desfășurat într-un spațiu unde au putut fi găzduiți cei 32 de elevi împreună cu profesoara care i-a însoțit și bibliotecarul responsabil de proiect. Echipamentele necesare au fost un calculator și un videoproiector.

Cea de a cincea activitate a constat într-un atelier Movie Maker. Atelierul a fost susținut de un bibliotecar de la Filiala „Traian Brad” a Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj. În cadrul acestuia, elevii au învățat cum să lipească fotografii, cum să adauge text, muzică sau un comentariu peste imagine și alte facilități pe care această aplicație le oferă și de care ei aveau nevoie pentru realizarea filmelor. Pentru acest atelier a fost nevoie de o sală dotată cu calculatoare care aveau instalată aplicația Movie Maker. Elevii au lucrat pe grupe de câte 4-5 și au îndeplinit sarcinile alocate de către coordonatorul atelierului astfel că fiecare grupă a finalizat filmulețul cu o temă la alegere pe care doreau să-l realizeze pentru etapa finală a proiectului. Activitatea a durat aproximativ o oră.

Ultima activitate din cadrul programului a constat în desemnarea de câștigători în cadrul concursului de filme realizate de către elevi. S-au urmărit filmele pe care aceștia le-au realizat și au avut loc discuții pe marginea acestora. S-a stabilit un clasament, iar elevii au primit diplome. Pe lângă toate acestea a fost imprimat câte un CD, pentru fiecare elev, cu fotografiile realizate pe toată perioada desfășurării programului, unde au fost incluse și filmele realizate de către aceștia. Diplomele au fost realizate de către Serviciul de Marketing, iar CD-urile au fost achiziționate și inscripționate de către coordonatorul proiectului din resurse proprii. Activitatea a durat aproximativ o oră și echipamentele necesare au fost un televizor și un DVD Player.

La elaborarea acestui program s-a avut în vedere reducerea costurilor, urmând a fi folosite, în mare parte, resursele existente în bibliotecă.

Astfel, în ceea ce privește **resursele umane**, au colaborat la realizarea programului trei bibliotecari: bibliotecarul responsabil de program, un bibliotecar de la Biroul de Informatizare și un bibliotecar care a susținut atelierul de Movie Maker. A mai fost nevoie de un voluntar și un profesor de la liceul cu care s-a încheiat protocolul de colaborare.

Resursele materiale folosite pentru susținerea activităților au fost: un calculator, un videoproiector, un flipchart, hârtie xerox, markere, hârtie specială pentru realizarea diplomelor, CD-uri imprimabile, un telefon fix și unul mobil.

3. Promovarea

Programul a fost promovat pe site-ul bibliotecii.

4. Evaluarea și impactul programului

La final, elevii au fost rugați, să noteze pe o coală de hârtie impresiile lor despre program: dacă l-au considerat util, dacă li s-a părut o idee bună, aspectele negative și cele pozitive, dacă ar fi schimbat ceva din desfășurarea lui. Elevii au avut aprecieri pozitive la adresa programului, au considerat util un astfel de proiect și și-au exprimat disponibilitatea de a participa și la alte proiecte desfășurate în cadrul bibliotecii. Obiecțiile lor au fost legate faptul că uneori au fost nevoiți să participe la activități după orele de curs ceea ce a fost destul de obositor pentru ei.

Programul *Cărți care au devenit filme* a venit în sprijinul procesului educațional desfășurat în cadrul școlii, dar și al familiei. Impactul unui astfel de demers este cu atât mai mare cu cât recurge la utilizarea de materiale audio-video, selectate cu grijă, pentru a-i ajuta pe tineri să fie mai exigenți în alegerea lecturilor sau a filmelor pe care le vizionează.

Un astfel de program poate fi aplicat și în alte domenii, spre exemplu: în istorie, științe exacte sau ecologie, unde se pot viziona filme documentare. Se poate folosi aceeași rețetă: vizionare și comentariu pe marginea celor vizionate din partea grupului țintă și a unui coordonator al activității. Condiția e ca filmele vizionate să nu dureze foarte mult pentru a lăsa spațiul necesar comentariilor.

Prin intermediul unui astfel de program, școala se mută la biblioteca încurajându-i astfel pe tineri să devină mai preocupați de lectură și să folosească mai mult o astfel de instituție ca spațiu de socializare.

Educația cinematografică stimulează învățarea și percepția critică, analizele și dezbaterile asupra emoțiilor și topicilor stârnite de filme. De asemenea, prin educația cinematografică, tinerii devin capabili să folosească filmul ca sprijin al propriei creativități, iar industria filmului trebuie să le respecte opiniile.

Prezentarea programului

Programul are ca scop stimularea interesului pentru lectură și carte a copiilor de vârstă preșcolară și școlară mică. **Ora poveștilor** se derulează săptămânal, joia de la ora 17.00-18.00, pe tot parcursul anului, la Secția pentru copii din sediul central al bibliotecii județene și miercuri de la aceeași oră la celelalte filiale: "Traian Brad", Zorilor și Kogălniceanu. La început, au citit copiii invitați din rândul colaboratorilor apropiați ai bibliotecii: scriitori, actori, oameni de radio, prezența unor nume mari din viața culturală clujeană fiind și o modalitate de a face publicitate programului. Aceștia și-au pus fiecare amprenta personalității și talentului propriu asupra activității, fiecare organizând-o într-un mod diferit, utilizând modalități diferite de comunicare și de interacționare cu copiii. După câteva luni au început să pregătească și să susțină activitățile fiecare dintre bibliotecarii Secției pentru copii, sub coordonarea bibliotecarului responsabil de program. Lipsa de personal și numărul mare de utilizatori ai Secției pentru copii a impus găsirea unor voluntari pentru derularea **Orei poveștilor**.

Acesta este un program care este foarte ușor de pus în practică în orice tip de bibliotecă, necesită resurse minime și în cadrul lui au participat un număr foarte mare de voluntari din rândul adolescenților.

Scopul și obiectivele programului

Scopul programului a fost stimularea interesului pentru lectură și carte a copiilor de vârstă preșcolară și școlară mică.

Obiectivele programului au fost:

1. Familiarizarea copiilor cu literatura specifică vârstei lor;
2. Dezvoltarea gândirii și imaginației creative a copiilor;
3. Formarea abilităților de exprimare și comunicare;
4. Educarea și informarea copiilor prin distracție și joc;
5. Stimularea implicării voluntarilor adolescenți în activități inter-generaționale.

Etapele în derularea programului

1. Planificarea

Pentru buna coordonare a activităților a fost numit un responsabil de program din rândul bibliotecarilor *Secției pentru copii*. Acesta are următoarele responsabilități: de a pregăti pentru fiecare întâlnire spațiul și resursele materiale necesare desfășurării activității, de a se preocupa și invita o persoană care va ține activitatea, de a completa documentul de evidență a activității. În această etapă a fost realizat un afiș, care ulterior a fost utilizat la promovarea programului.

Tot în această etapă, a fost desemnată o persoană din cadrul bibliotecii care să coordoneze activitatea voluntarilor și s-au stabilit sarcinile voluntarilor în cadrul activităților programului.

Pentru programul **Ora poveștilor** s-au folosit ca tehnici de **recrutare a voluntarilor**: recrutarea din cadrul utilizatorilor bibliotecii, recrutarea din cadrul persoanelor aflate pentru prima dată la bibliotecă, parteneriatul. Fiind vorba de un program pentru copii, profilul voluntarului cuprindea

următoarele: atenție, dăruire, adaptare la nou, dorința de a învăța, empatie, responsabilitate, răbdare, curiozitate, etc.

2. Implementarea și resursele necesare

La începutul fiecărei activități, fie printr-o discuție dirijată, fie direct, este anunțată tema orei de poveste. Apoi fiecare participant se prezintă, iar voluntarul citește povestea. Pentru ca aceasta să aibă priză la micii ascultători, sunt folosite diverse materiale ilustrativ-didactice: planșe cu imagini, jucării, accesorii de îmbrăcăminte, mascote, audio-book-uri, desene animate. Obiectivele propuse sunt realizate utilizând diverse metode: lectura predictivă, dezbateră, desenul, audiția, vizionarea. Un loc foarte important în aceste activități îl are elementul ludic: joc de cuvinte, joc pe roluri, joc cognitiv-distractiv. După ce se citește povestea, se încearcă caracterizarea personajelor din poveste fie printr-o dezbatere, fie prin joc de rol. Uneori se aplează la imaginația participanților pentru a da un alt final poveștii. Pentru o mai bună înțelegere a mesajului transmis prin text, se folosește mima, ghicitorile, desenele sau vizionările de desene animate ori filme.

Voluntarii participanți la ***Ora poveștilor*** ar putea fi clasificați în: voluntari care vin individual și voluntari care vin în mod organizat. Voluntarii care vin individual au ajuns voluntari în cadrul bibliotecii județene în urma unui proces de selecție realizat de coordonatorul voluntarilor din bibliotecă și trec prin toate etapele impuse de managementul voluntarilor, adică: selecție, orientare și instruire, supervizare, motivare, recunoașterea meritelor și evaluare.

În cadrul Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj, **selecția voluntarilor** se face prin intermediul formularelor de aplicație și a interviului. După ce au completat cererea de înregistrare ca voluntar (anexa 1), sunt programați la un interviu prin care se realizează selecția acelorora dintre ei ale căror dorințe, abilități, competențe se pliază pe nevoile bibliotecii în ceea ce privește programul ***Ora poveștilor*** (deschiși, comunicativi, cu abilități de lucru cu copiii, etc). Cu aceștia, biblioteca încheie un contract de voluntariat (anexa 2) în care sunt stipulate clar drepturile și îndatoririle ambelor părți (voluntar, bibliotecă), fiecare voluntar primind apoi o fișă a postului (anexa 3).

Voluntarii care au participat în mod organizat la activitățile de lectură din cadrul programului prezentat au fost studenți în anul I la Facultatea de Limbi Moderne Aplicate a Universității „Babeș-Bolyai”. Aceștia vin anual în vizite colective la bibliotecă, în cadrul cărora li se prezintă și oferta de activități de voluntariat la secțiile și filialele bibliotecii, deci le este prezentat și programul ***Ora poveștilor***. Studenții care devin interesați de aceste activități de voluntariat, completează a cerere de înregistrare ca voluntar pe care o depune la secretariatul bibliotecii.

O altă modalitate de a atrage voluntari adolescenți a fost următoarea: încheierea unui parteneriat de colaborare între biblioteca județeană și Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr”, instituția de învățământ clujeană care pregătește viitorii educatori și învățători (anexa 4). Numai în decursul anului 2012, 47 de elevi ai acestui colegiu au activat ca voluntari în cadrul ***Orei poveștilor***. Concret, săptămânal, pe parcursul anului școlar, exceptând vacanțele, doi elevi din clasele a X-a sau a XI-a, după o planificare întocmită de cadrul didactic colaborator din instituția amintită, vin și susțin ***Ora poveștilor***.

Orientarea și instruirea voluntarilor, în cadrul programului ***Ora poveștilor***, se realizează de coordonatorul voluntarilor. Acestora li se aduc la cunoștință toate atribuțiile prevăzute prin fișa postului, sunt îndrumați cum să rezolve anumite probleme ce pot apărea pe parcursul derulării activității. Voluntarii sosesc la bibliotecă cu o jumătate de oră înainte de începerea activității, sunt preluați de bibliotecarul responsabil de program, împreună cu care discută modul de desfășurare al activității.

O problemă care a apărut în timpul derulării activităților a fost prezența în cadrul aceleiași ore de lectură a unor copii de vârste diferite. Aici, voluntarii au fost îndrumați cum să gestioneze situația, să încerce să adapteze din mers conținutul activităților, astfel încât să fie și pentru cei mari și pentru cei mici, sau implicarea celor mai mari în a le citi celor mai mici.

Pe durata desfășurării programului, activitatea voluntarilor este **monitorizată** în mod continuu de către coordonatorul de voluntari și de către coordonatorul programului. Supervizarea presupune întâlniri regulate între aceștia, în cadrul cărora se discută în detaliu, chiar pe baza unei agende, desfășurarea sarcinilor și problemele apărute.

Resurse necesare pentru desfășurarea activităților: cărți cu povești din literatura română și universală, cărți cu ghicitori, cărți jucărie, jucării, jocuri, hârtie, creioane colorate, materiale audio-video cu desene animate, audio-bookuri, scurte filme artistice pentru copii, televizor, video-player, CD-player.

3. Promovarea

Ora poveștilor este promovată prin intermediul afișelor, prin interviuri la Radio Renașterea (prin intermediul emisiunii *Păhărelul cu nectar*), prin emisiuni la *Biblioteca Radio* (postul de radio on-line al bibliotecii), prin pagina web a bibliotecii <http://www.bjc.ro/new/>. De asemenea, în cadrul vizitelor colective ale elevilor și studenților, acestora li se prezintă și posibilitatea de a activa ca voluntari în activitățile bibliotecii.

4. Evaluarea și impactul programului

Evaluarea: evaluarea programului se face atât calitativ, cât și cantitativ. Evaluarea calitativă constă în cererea verbală de feedback din partea copiilor și părinților participanți (ce le-a plăcut, ce nu le-a plăcut, ce ar vrea să se întâmple în întâlnirile viitoare). Evaluarea cantitativă se realizează prin analiza indicatorilor programului: în anul 2010, au fost organizate la nivel de bibliotecă: **72** de activități cu **1089** de participanți, în anul 2011, **82** de activități cu **1312** participanți, în anul 2012, **149** de activități cu **1932** de participanți.

Evaluarea programului de voluntariat în cadrul **Orei poveștilor** s-a făcut prin contorizarea numărului de adolescenți implicați în derularea activităților (47 de adolescenți), număr de activități susținute de voluntari (25 de activități) și număr de participanți (320 de participanți).

Impact: în urma activităților desfășurate, copiii iau cunoștință de diferiți scriitori și creațiile lor, învață să deosebească binele de rău, bucuria de tristețe, frumosul de urât, utilul de dăunător, cunosc interacțiunea dintre om și natură, iau cunoștință de mediul înconjurător, li se formează deprinderi de comunicare. Numărul tot mai mare de copii care sunt prezenți la activitate și care devin ulterior utilizatorii bibliotecii, demonstrează că programul este unul de succes.

În ceea ce privește voluntarii, acestora le-au fost recunoscute meritele prin organizarea unei festivități speciale pentru a mulțumi și a încuraja implicarea în astfel de activități în bibliotecă. La încheierea activității, voluntarii primesc adeverințe care îi ajută ulterior în obținerea unor burse.

Anexa 1

CERERE DE ÎNREGISTRARE CA VOLUNTAR

Numele:.....

Prenumele:.....

Data nașterii:.....

Adresa:.....

Telefon, e-mail:.....

Loc de muncă:.....

Locuri de muncă avute anterior:.....

Aptitudini, hobby-uri:.....

.....

Doresc să activez ca voluntar:

↑ La sediu ↑ La una dintre filiale ↑ Indiferent

Număr de ore pe săptămână alocate activității de voluntariat:

(De menționat zilele din săptămână și orele disponibile pentru voluntariat, precum și orice alte precizări utile.)

.....

.....

.....

Solicit prin prezenta cerere să devin voluntar în cadrul Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj.

Data.....

Semnătura.....

Anexa 2

CONTRACT DE VOLUNTARIAT NR. _____

Încheiat azi _____ între

1. **Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj**, având sediul în Cluj-Napoca, Calea Dorobanților nr. 104, Tel.0264-430323, Fax. 0264-595428, E-mail: bjc@bjc.ro în calitate de instituție care găzduiește voluntarul și
2. Numele: _____
Adresa: _____
Telefon: _____ E-mail: _____

Act de identitate BI/CI seria _____ nr. _____ în calitate de voluntar.

Obiectul contractului îl constituie derularea activității de voluntariat, conform fișei postului, care face parte integrantă din prezentul contract.

Durata contractului este _____.

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR

Drepturile voluntarilor:

- Voluntarul are un statut egal cu cel al angajaților;
- Are dreptul de a-și exprima opiniile și nemulțumirile în legătură cu munca prestată și de a face propuneri pentru îmbunătățirea ei;
- Are dreptul de a beneficia de instruire în activitatea pe care urmează să o desfășoare;
- Poate refuza cererile nepotrivite, în afara cadrului fixat de fișa postului;
- Poate să ceară schimbarea locului de muncă. Cererea lui va fi soluționată în măsura în care acest lucru este posibil și necesar pentru instituție.

Obligațiile voluntarilor:

- Să respecte Regulamentul de ordine interioară al Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj;
- Să considere voluntariatul un angajament serios și să respecte programul de muncă stabilit;
- Să anunțe din timp orice schimbare survenită în derularea programului;
- Să-și îndeplinească sarcinile eficient și cu onestitate, să fie politicos, să respecte confidențialitatea;
- Să se integreze și să colaboreze cu colectivul în care muncește;
- Să îngrijească bunurile pe care le folosește în cadrul activității de voluntariat;
- Să aducă o adeverință de la medicul de familie care să ateste faptul că este apt din punct de vedere medical să presteze activități în bibliotecă.

Drepturile Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj:

- Să verifice munca voluntariatului;
- Să dețină toate drepturile asupra materialelor realizate de voluntar pe perioada desfășurării activității de voluntariat.

Obligațiile Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj:

- Colectivul bibliotecii se obligă să-l trateze pe voluntar ca pe un coleg cu drepturi egale;
- Să-i asigure voluntarului un loc de muncă corespunzător, unde să-și desfășoare activitatea;
- Să-i asigure voluntarului accesul la toate informațiile și materialele de care are nevoie în desfășurarea activității;
- Să instruiască voluntarul și să asigure respectarea normelor de protecția muncii;

- Să elibereze voluntarului un certificat nominal care să ateste calitatea de voluntar și recunoașterea muncii prestate.

Manager,

Sorina Stanca

Voluntar,

Anexa 3

FIȘA POSTULUI

Nume voluntar:.....

Denumirea postului: ajutor de bibliotecar

Durata voluntariatului:.....

Programul de lucru: luni, miercuri, joi: 12.00 -20.00

marți, vineri: 8.00 -16.00 - la filiale,

luni-vineri:8.00-20.00 – la Sediul Central

Locul de desfășurare a activității:

Responsabilități principale:

- supravegherea spațiilor de lectură și de activități
- îndrumarea utilizatorilor în vederea folosirii corecte a calculatoarelor din dotare
- ordonarea publicațiilor la raft, conform cotelor sistematico-alfabetice
- ghidarea cititorilor în spațiile de lectură
- supravegherea copiilor participanți la programele de vacanță
- înregistrarea prelungirilor termenelor de împrumut în Caietul de prelungiri

Persoane cu care va colabora:

Abilități necesare:

- cunoștințe de cultură generală;
- cunoștințe de utilizare a noilor tehnologii;
- adaptabilitate la activitatea cu publicul;
- capacitate de comunicare cu diferite categorii de public;
- disponibilitate pentru munca în echipă;
- disciplină, rigurozitate și ordine;
- disponibilitate la sarcini noi.

Întocmit,

Am luat la cunoștință,

Tatiana Costiuc, șef serviciu

Voluntar

Anexa 4 - Protocol de colaborare

Protocol de colaborare

Ora poveștilor

Încheiat între Biblioteca Județeană "Octavian Goga" Cluj

și

cu scopul colaborării în vederea atragerii copiilor cu vârste cuprinse între 2-9 ani către carte și lectură prin participarea acestora la diverse forme de lectură, discuții, jocuri, vizionări în cadrul Orei poveștilor organizate în fiecare zi de Joi de la orele 17.00 la Secția pentru copii.

Pentru realizarea acestui parteneriat părțile consimt următoarele:

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ "OCTAVIAN GOGA" CLUJ va facilita:

- selecția poveștilor care vor fi citite în fiecare săptămână
- selecția și prezentarea altor materiale necesare în organizare: enciclopedii, casete audio, casete video, DVD-uri, cărți jucărie, jucării, jocuri
- spațiul necesar în ludotecă sau după caz în Sala de lectură a secției
- vizionarea de desene animate sau scurte filme artistice
- spațiul pentru realizarea unor desene

ȘCOALA / LICEUL.....

- va colabora cu biblioteca în vederea elaborării, actualizării și realizării programării acestei activități organizate în bibliotecă;

- va respecta periodicitatea, stabilită de comun acord și va anunța din timp personalul secției dacă acesta nu se mai poate derula în condițiile stabilite de comun acord între cele două părți.

Persoana responsabilă de realizarea prezentului *Protocol* din partea școlii/liceului este:

.....

Prezentul protocol se încheie în două exemplare, un exemplar pentru fiecare parte.

Prezentul protocol se încheie pe perioada_____

Biblioteca Județeană "Octavian Goga" Cluj

Școala / Liceul

MANAGER,

DIRECTOR,

Sorina Stanca

III.2 SERVICII ADECVATE PENTRU IMPLEMENTARE ÎN BIBLIOTECI ORĂȘENEȘTI ȘI COMUNALE

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DIN TRANSILVANIA, PROGRAM DERULAT ÎN CADRUL SECȚIEI DE ARTĂ A BIBLIOTECII JUDEȚENE „OCTAVIAN GOGA” CLUJ

Prezentarea programului

Ideea unui program pentru elevii de liceu care să abordeze tematica tradițiilor și a obiceiurilor din Transilvania s-a constituit în urma observației că programa nici unei discipline școlare la toate nivelurile învățământului preuniversitar nu oferă elevilor posibilitatea de a explora universul propriilor tradiții locale sau regionale, decât eventual și tangențial în cadrul orelor de limbă și literatură română sau de istorie. Preocupările tinerilor tind astfel să se limiteze doar la cunoașterea a ceea ce este intens mediatizat sau cu finalitate practică imediată, ceea ce înseamnă un orizont restrâns de cunoaștere, în special la o vârstă a asimilării intense și a cristalizării valorilor autentice. Ca și instituție cu valențe educative complementare, biblioteca publică își asumă responsabilitatea de a oferi tinerilor oportunitatea de a se implica în descoperirea folclorului zonal, lărgirea orizontului de cunoaștere și conturarea unei identități mai clare. Acest lucru este cu atât mai necesar cu cât caracterul globalizant al societății actuale reclamă și afirmarea apartenenței la o anumită comunitate, cu particularități specifice. De altfel, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj a fost preocupată în această direcție prin crearea unei secțiuni de *Memorie și cunoaștere locală* pe pagina web a bibliotecii și prin desfășurarea în cadrul *Secției pentru copii* a unui program de istorie locală.

Proiectul „Tradiții și obiceiuri din Transilvania” poate fi desfășurat în orice tip de bibliotecă publică (județeană, orășenească sau comunală) având ca public țintă adolescenții. Tema tradițiilor populare este una foarte generoasă, de aceea poate fi abordată cu ușurință atât în zona rurală, cât și în mediul citadin.

Este adevărat că nu există o nevoie exprimată la nivel general în rândul elevilor legată de folclor, dar, din practică, am constatat câteva aspecte: tema tradițiilor nu poate fi detașată de cea a istoriei locale și regionale, conexiunile realizate le sunt de ajutor la orele de istorie și literatură română; faptul că pot obține un obiect concret în mod personal (o icoană, o împletitură, etc.) răspunde nevoii lor de a realiza ceva practic; implicarea în reconstituirea unui obicei popular răspunde nevoii tinerilor de a fi în colectiv și de a se evidenția personal în cadrul acestuia, de a lucra în echipă; atelierele de studiu îi implică într-o zonă inedită de cercetare, neexplorată în particular, trezindu-le curiozitatea. Caracterul extrem de viu al folclorului a făcut ca acest proiect să fie unul de efect în rândul elevilor, fapt constatat prin rezultatele chestionarelor, feed-back-urile verbale și implicarea lor activă pe tot parcursul proiectului.

Scopul și obiectivele programului

Scopul programului a fost acela de a crește interesul adolescenților clujeni față de cele mai reprezentative tradiții din regiunea Transilvaniei prin participarea activă la activitățile propuse.

Obiectivele programului:

1. constituirea unui grup de 15 elevi provenind din diferite licee clujene;
2. participarea grupului constituit la 4 activități cu tematică folclorică, la sediul Bibliotecii Județene „Octavian Goga”, în perioada octombrie 2012- mai 2013.

Etapele în derularea programului

1. Planificarea

Pentru realizarea obiectivelor programului, s-a dorit ca, spre deosebire de alte activități desfășurate la bibliotecă în care se lucrează cu clase însoțite de profesori, grupul să fie format pe baza pasiunii personale a fiecărui elev pentru domeniul folclor și a dorinței individuale de a participa la program.

S-a scris un anunț pe site-ul bibliotecii, secțiunea *Adolescenteen*, s-a realizat un afiș care a fost expus în 6 licee în care programul a fost prezentat. Un sprijin considerabil am primit din partea domnilor profesori de limba și literatura română. Lista finală a numărat 32 de elevi doritori, care au fost împărțiți în 2 grupe de câte 16. S-a constatat însă ulterior că este foarte greu să lucrezi cu elevi din mai multe școli, dat fiind programul diferit al acestora (cursuri de după-masă), alte probleme personale care se ivesc pe parcurs, solicitările altor profesori pentru diverse activități, etc. În urma acestei dificultăți întâmpinate, s-a luat decizia de a desfășura activitățile cu câte o clasă de elevi însoțită de un profesor, variantă sigură pentru buna derulare a programului, fapt confirmat ulterior în practică. Fiind un proiect pilot, s-a dorit implicarea a 2 clase din orașul Cluj-Napoca, de la licee cu profiluri diferite. Contactarea claselor s-a realizat prin intermediul profesorilor de limba română, cititori fideli ai bibliotecii, care s-au arătat interesați de programul prezentat.

Astfel, s-au încheiat protocoale de colaborare cu Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” și cu Liceul „Victor Babeș”, urmând să participe la activități un număr de aproximativ 60 de elevi.

Ca parteneri de proiect am ales *Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj*, reprezentat de domnul director Tiberiu Groza și *Muzeul Etnografic al Transilvaniei*, reprezentat de domnul director Tudor Sălăgean. Cu aceste două instituții am încheiat protocoale de colaborare. De asemenea, s-a constituit echipa de proiect și au fost trasate responsabilitățile.

2. Implementarea și resursele necesare

Implementarea propriu-zisă a constat în organizarea a 4 activități a căror tematică a urmărit familiarizarea elevilor cu aspecte ale arhitecturii, ocupațiilor și meșteșugurilor tradiționale, ale folclorului muzical-coregrafic și literar.

Temele activităților au fost:

1. Gospodăria tradițională din Transilvania;
2. Ocupații și meșteșuguri tradiționale;

3. Sărbătoarea în satul românesc;

4. Hora satului și șezătoarea.

S-a dorit ca activitățile să aibă o parte teoretică, de prezentare a unui conținut informativ într-o manieră interactivă și o parte practică, sub forma unui atelier de studiu sau a unui atelier meșteșugăresc / reconstituirea unui obicei tradițional.

Din timpul total de desfășurare a proiectului a fost necesară aproximativ o lună pentru pregătirea materialelor și încheierea parteneriatelor. Pentru documentare am folosit cărți și albume din colecția bibliotecii și resurse web (site-urile muzeelor etnografice din Transilvania, articole din presă referitoare la obiceiuri populare, alte proiecte desfășurate pe această temă, etc.). S-au încheiat parteneriate cu instituții de profil: Muzeul Etnografic al Transilvaniei (pentru temele 1 și 2) și cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj (pentru temele 3 și 4). A avut loc o întâlnire cu partenerii de proiect în care s-a discutat despre contribuția lor în cadrul proiectului, frecvența întâlnirilor, persoanele responsabile, materialele necesare. Tot în această perioadă, am stabilit un calendar al întâlnirilor cu elevii participanți (27 de elevi de la Liceul „Victor Babeș” și 25 de elevi de la Liceul „Mihai Eminescu”, ambele din Cluj-Napoca.) Activitățile au fost planificate pentru lunile noiembrie, decembrie, februarie și martie, separat cu fiecare clasă.

Prima activitate a programului a fost axată pe *Gospodăria tradițională din Transilvania*. A fost necesară rezervarea din timp a unei săli suficient de spațioase pentru maxim 27 de elevi, în care a fost instalat un videoproiector și s-a aranjat mobilierul pentru munca în echipă. S-a realizat o prezentare în PowerPoint care a cuprins informații și imagini reprezentative despre condițiile respectate pentru întemeierea unei gospodării și superstiții legate de acestea, despre configurația așezărilor rurale transilvănene, materialele de construcție folosite pentru case, anexele gospodărești, garduri și porți, diversitatea arhitecturii țărănești în funcție de ocupațiile locuitorilor, tipuri de gospodării, interiorul unei locuințe țărănești, alte curiozități. Pe parcursul prezentării elevii au fost încurajați să răspundă la anumite întrebări, să-și expună propriile cunoștințe despre tema abordată, să problematizeze, să dialogheze între ei, să pună întrebări, să își ia notițe. Activitatea a avut un caracter interactiv.

În partea a doua a activității a fost organizat un atelier de studiu: elevii au fost împărțiți în grupe, fiecare grupă primind câte un nume de familie tradițional din Transilvania și câte un volum diferit din colecția *Zone Etnografice*, aflată în fondul Bibliotecii Județene. Sarcina de lucru a fost parcurgerea în grup a unui scurt text despre un anumit aspect al temei discutate (mobilierul din casele tradiționale din zona Bran, anexele gospodărești ale caselor din Alba, arhitectura specifică a caselor din zona de munte, etc.), extragerea ideilor principale din text și alcătuirea pe baza acestora a unui scurt text redat ca o poveste de viață cotidiană a respectivei familii. Elevii trebuiau, de asemenea, să-și aleagă fiecare câte un prenume tipic transilvănean și să-și desemneze un reprezentant pentru a citi textul în fața tuturor, cu accent ardelenesc. Activitatea a fost foarte instructivă, dar și plăcută și amuzantă pentru elevi, care au demonstrat un grad înalt de implicare și dorința de a participa în continuare la activitățile programului.

Cea de-a doua activitate a avut ca temă câteva aspecte legate de ocupațiile și meșteșugurile tradiționale din Transilvania, pregătită de la începutul proiectului. Activitatea s-a desfășurat în același spațiu ca și cea precedentă și a necesitat același echipament. Prezentarea în PowerPoint realizată de bibliotecarul responsabil de program i-a inițiat pe elevi în aspecte legate de ocupațiile principale, cele secundare, casnice și meșteșugărești ale sătenilor, discuțiile fiind axate în special pe comparația dintre viața din trecut a celor din mediul rural și cea de azi a locuitorilor urbani, cu mijloacele specifice pentru procurarea celor necesare traiului. În urma prezentării și a discuțiilor aferente s-a vizionat un film documentar despre ocupațiile moșilor din Apuseni. Ca parte practică, a fost organizată activitatea *Arta picturii icoanelor pe sticlă*, la sediul bibliotecii. Inițial s-a dorit includerea ambelor părți în cadrul aceleiași

activități, dar prelungirea timpului de prezentare, discuții și vizionarea filmului a necesitat reprogramarea acestora pentru o nouă dată.

În cadrul atelierului, domnul Cristian Micu și d-ra Maria Juravle de la Muzeul Etnografic al Transilvaniei au inițiat elevii (marea majoritate aflați la prima tangență cu această artă) în această tehnică de pictură, fiecare elev realizând câte o icoană. Pe parcursul atelierului, domnul Cristian Micu a însoțit instructajul tehnic de o serie de informații despre istoricul icoanelor și un anumit tip de spiritualitate al țaranului român ardelean. Materialele de lucru au fost oferite de către muzeu. La activitate au fost prezenți doi reporteri de la postul de televiziune *Transilvania Live* care au înregistrat activitatea și au luat interviuri participanților. Activitatea a fost considerată o reușită și elevii au fost foarte încântați de produsele realizate prin propria lor muncă.

Activitatea a treia, desfășurată în același cadru, a urmărit cunoașterea de către elevi a unor obiceiuri mai deosebite premergătoare marilor sărbători (ritualul înfântăririi, strigarea peste sat), tradițiile de Paști și Rusalii precum și cele legate de țesutul hainelor de sărbătoare cu motivele, culorile și piesele specifice diverselor regiuni. Prin prezentarea PowerPoint realizată de către bibliotecarul responsabil, elevii au avut posibilitatea să cunoască tradiții vechi astăzi aproape stinse și să descrie ei înșiși diverse obiceiuri legate de sărbători. La sfârșitul activității elevii au fost împărțiți în două grupe și s-a realizat o „strigare peste sat”.

Cea de-a patra activitate desfășurată a fost *La șezătoare*. Această activitate a necesitat o perioadă mai lungă de pregătire decât cea preconizată deoarece s-a dorit reconstituirea unei șezători tradiționale. Astfel, a fost necesară amânarea activității pentru luna aprilie. Am ales ca spațiu de desfășurare *Secția pentru Adolescenți* a bibliotecii, suficient de generoasă pentru găzduirea manifestării. Mai întâi, s-au căutat în bibliotecă materiale: cărți de zicători, ghicitori, proverbe, legende (ex. *Cartea Vâlvelor*, *Maria Ioniță*), s-a prezentat un material PowerPoint însoțit de scurte filmulețe despre șezătoare, s-au distribuit rolurile, copiii au adus din casele bunicilor farfurii, fuse, furci, vârtelnițe, ștergare, cucuruz și desfăcători, țoale țesute și alte obiecte pentru decorarea sălii. Una dintre fete a pregătit două cântece populare ardelenesti pe care le-a interpretat. S-au procurat de la Apahida (o localitate lângă Cluj), prin bunăvoința Ansamblului *Someșanul*, „un rând” de costume populare noi din zona etnografică Someș - Bistrița, atât pentru fete, cât și pentru băieți. Activitatea a fost susținută în săptămâna *Școala Altfel*, elevii aflați în vizită la bibliotecă, însoțiți de domnii profesori au fost invitați să asiste la momentul nostru artistic. Au fost invitate 4 perechi de dansatori de la Ansamblul *Someșanul* din Apahida care au executat în final două dansuri tradiționale ardelenesti. La începutul activității, bibliotecarul coordonator a prezentat pe scurt programul, profesorii arătându-se interesați de viitoare colaborări în acest program. Cu toate emoțiile interpreților, pentru ineditul manifestării, aceștia au reușit să își intre în roluri, s-au manifestat cu dezinvoltura necesară unor tineri de la țară păstrând și accentul ardelenesc și au fost apreciați în mod deosebit de către toți cei prezenți, inclusiv din punct de vedere estetic, pentru frumusețea costumelor. Activitatea a fost înregistrată integral, iar în cadrul ei au fost expuse și câteva din icoanele pe sticlă realizate de elevi.

Resursele materiale utilizate pentru desfășurarea programului au fost: fondul de documente tipărite al Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj, resursele web, prezentările realizate în Power Point, videoproiector, calculator, aparat foto, materialele puse la dispoziție de Muzeul Etnografic al Transilvaniei pentru atelierul de pictură (sticlă, culori tempera, pensule, modele de icoane), obiectele de decor aduse de elevi pentru șezătoare. Activitățile s-au desfășurat în spațiile bibliotecii, Sala Media și Secția pentru Adolescenți.

Resursele umane au fost: membrii echipei de proiect, bibliotecarul coordonator, elevii participanți, doamnele profesoare, invitații de la Muzeul Etnografic al Transilvaniei.

3. Promovarea

În scopul constituirii grupului de elevi participanți la program, a fost necesară prezentarea programului în mai multe licee clujene, printre care: Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu”, Liceul Teoretic „Avram Iancu”, Seminarul Teologic Ortodox, Liceul „Victor Babeș”, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”. Promovarea programului s-a realizat cu ajutorul directorilor, al consilierilor educaționali și al profesorilor de limba și literatura română, care au permis accesul și prezentarea programului în anumite clase. De asemenea, a fost postată pe pagina web a bibliotecii, secțiunea *Adolescenteen*, o scurtă prezentare a programului cu posibilitatea de înscriere a celor doritori. Programul a fost prezentat și profesorilor de liceu aflați în vizită la bibliotecă și care au fost invitați să colaboreze.

În cadrul activității *Arta picturii pe sticlă a icoanelor în Transilvania* au fost prezenți doi reporteri de la postul de televiziune *Transilvania Live* care au înregistrat activitatea și au luat interviuri participanților.

Activitatea *La șezătoare* a fost prezentată în cadrul săptămânii *Școala Altfel*, când clasele de elevi însoțite de profesori aflate în vizită la bibliotecă au fost invitate să asiste la spectacol. Invitații au fost plăcut impresionați, s-au arătat interesați de viitoare colaborări și au vorbit ulterior în școlile de proveniență de activitatea la care au asistat.

Elevii participanți și profesorii au primit CD-uri cu fotografii și înregistrarea ultimei activități, aceste materiale fiind vizionate și de alți elevi și cadre didactice din unitățile lor de învățământ.

4. Evaluarea și impactul programului

Evaluarea activităților programului s-a realizat prin observații asupra implicării elevilor pe tot parcursul programului și prin chestionare finale. Rezultatele chestionarului au fost următoarele:

1. În ce măsură interesul tău pentru folclor a crescut în urma participării la program?

Deloc: 0 Puțin: 4 Destul de mult: 16 Mult: 25 Foarte mult: 3

2. Crezi că te vei informa mai des despre obiceiurile și tradițiile populare de acum înainte?

Deloc: 2 Puțin mai des: 5 Destul de des: 21 Mult mai des: 18 Foarte des: 4

3. Ești interesat să participi în continuare la programele oferite de bibliotecă ?

Nu: 0 Da: 48

4. Crezi că participarea la program te-a ajutat să:

- afla lucruri noi și interesante: 21
- comunica mai ușor în public: 8
- înțelege mai bine specificul vieții în mediul rural: 15
- distinge între manifestările de folclor autentice: 4.

Punctele tari ale programului identificate de elevi au fost: subiectele prezentate, modalitatea de prezentare, ambianța plăcută, ineditul informațiilor.

Punctele slabe identificate de către elevi au fost: tema folclorului - neinteresantă pentru unii elevi și slaba implicare din partea unor elevi la nivel practic.

În urma aplicării chestionarului s-au stabilit ca principale concluzii faptul că, în ciuda unor prejudecăți, creșterea interesului elevilor de liceu față de domeniul folclorului este un scop realizabil. De asemenea, pentru ca activitățile să aibă succes este necesară o implicare practică cât mai mare din partea elevilor participanți prin metode activ-participative.

Atât elevii, cât și profesorii au fost recompensați prin diplome de participare și CD-uri cu imagini de la activitățile programului.

Programul **Tradiții și obiceiuri din Transilvania** oferă adolescenților posibilitatea de a cunoaște un domeniu mai puțin explorat de către aceștia, urmărind să creeze noi zone de interes. De asemenea, vizează și stimularea sensibilității lor față de ceea ce este general uman în modul de viață și în creația artistică a oamenilor, indiferent de spațiul și timpul în care au trăit, de condițiile de viață sau de mijloacele avute la îndemână pentru a se exprima.

Dat fiind succesul de care programul s-a bucurat în rândul elevilor, dar și interesul manifestat de către profesori din alte licee, se dorește continuarea programului și în anii viitori, extinderea acestuia la un număr mai mare de elevi participanți și îmbogățirea conținutului cu teme variate și atractive.

BIBLIOTECA - ȘCOALĂ DE VARĂ ȘI O VACANȚĂ DE NEUITAT! – PROGRAM DERULAT ÎN BIBLIOTECA COMUNALĂ SÂNDULEȘTI ÎN ANUL 2011

Prezentarea programului

Biblioteca - școală de vară și o vacanță de neuitat! este un nou program intergenerațional și de voluntariat derulat la Biblioteca Comunală Săndulești din județul Cluj.

Programul a luat ființă în urma unei provocări lansate la cursul “Noi servicii de bibliotecă”, organizat la Biblioteca Județeană “Octavian Goga” Cluj, în cadrul programului de instruire a bibliotecarilor finanțat de IREX. Conștientizând necesitatea oferirii de noi servicii de bibliotecă care să satisfacă nevoile comunității deservite și în urma aplicării unui chestionar de identificare a nevoilor acestei comunități, biblioteca a organizat un program prin care s-a încercat apropierea copiilor de carte, formarea unei atitudini de grijă și de respect față de carte, îmbunătățirea comunicării orale și stimularea interesului pentru citit și scris, cunoașterea instituțiilor care se ocupă de apariția, distribuirea sau păstrarea cărților, dezvoltarea de abilități practice specifice desenului și picturii, familiarizarea cu spațiul și regulile de comportament într-o bibliotecă și, nu în ultimul rând, creșterea implicării părinților în activitatea bibliotecii.

Programul s-a derulat în perioada 4 iulie – 26 august 2011 și a avut ca grup țintă copiii cu vârsta de 3-14 ani (preșcolari și școlari) din comună. Un rol esențial l-au avut adolescenții implicați ca voluntari în toate etapele de implementare a programului.

Programul este recomandat tuturor tipurilor de biblioteci din țară, indiferent de mărime, resurse materiale și umane. El reprezintă un model de bună practică, replicabil cu ușurință în orice bibliotecă. Punerea sa în practică nu a necesitat resurse materiale importante, însă a presupus implicarea directă și activă a comunității. Succesul de care s-a bucurat în rândul publicului țintă din comunitate demonstrează că activitățile prevăzute în cadrul acestui proiect vin în întâmpinarea nevoilor de informare și educare, de valorizare a propriilor informații și cunoștințe, de loisir ale adolescenților direct implicați în activitățile

de voluntariat în bibliotecă. Programul a avut un impact major, atât în rândul preșcolarilor și școlarilor participanți la activități, cât și în rândul adolescenților care au conștientizat importanța voluntariatului în dezvoltarea proprie, dar și în dezvoltarea comunității în care activează.

Scopul și obiectivele programului

Scopul programului a fost petrecerea vacanței de vară într-un mediu organizat, creativ și educativ în vederea acumulării de cunoștințe și deprinderi care să îi apropie de carte și bibliotecă.

Obiective programului au fost:

- stimularea gustului pentru lectură al copiilor;
- stimularea imaginației și a creativității copiilor;
- conștientizarea părinților cu privire la rolul lor, al cărții și respectiv al bibliotecii în dezvoltarea și educația propriilor copii;
- responsabilizarea adolescenților prin implicarea lor în activitățile organizate de bibliotecă.

Etapele în derularea programului

1. Planificarea

În urma analizei nevoilor comunității, așa cum au reieșit ele din chestionarul aplicat în prealabil, a rezultat că o problemă stringentă era lipsa posibilității copiilor și adolescenților de a-și petrece timpul într-un mod organizat pe perioada vacanței. Motivele erau multiple: inexistența cluburilor pentru copii, a unui cămin cultural sau a unui cinematograful, spațiile de joacă insuficient dotate, lipsa îndelungată a părinților și bunicilor ocupați cu serviciul sau cu munca câmpului.

Deși prezența copiilor în spațiul bibliotecii era constantă, activitatea lor nu era una organizată și disciplinată. Ideea organizării unor activități educative, creative, dar și recreative, cu resurse minime, s-a concretizat în programul *Biblioteca - școală de vară și o vacanță de neuitat!*.

Au fost identificați aproximativ 100 de copii posibili participanți (75 copii cu vârsta între 3 și 14 ani din localitate și ceilalți veniți acasă din alte țări sau veniți la bunici pe perioada vacanței). S-au înscris 24 de copii preșcolari și 39 de școlari. Așadar, în condițiile date (existența unui singur bibliotecar), s-a impus desfășurarea unei activități de identificare și înscriere a voluntarilor, care au fost: 6 cadre didactice din Săndulești și Turda, 39 de copii cu vârsta între 7-13 de ani implicați în activitățile cu preșcolarii, 16 adolescenți cu vârsta între 14 și 25 de ani și 8 părinți, împreună cu care au fost stabilite calendarul activităților și temele. Pentru a putea stabili temele programului s-a realizat o documentare și o selectare prealabilă a informațiilor necesare. Întreaga activitate de planificare s-a desfășurat pe parcursul unei luni.

2. Implementarea și resursele necesare

Înainte de începerea propriu-zisă a activităților (anexa 5), după ce au fost stabilite, împreună cu voluntarii, temele și activitățile zilnice, au fost procurate resursele materiale. Unele dintre aceste materiale au fost achiziționate din bugetul bibliotecii, o parte au fost împrumutate de la grădiniță (jucării și mobilier) și o altă parte a fost donată de comunitate. De asemenea, biblioteca s-a bucurat de sprijinul Asociației Izvorul Românilor care a donat o serie de jocuri (5 jocuri de șah, 1 joc Qonquistador, 5 jocuri rummy și 5 perechi de cărți de joc). Asociația Crescătorilor de animale a finanțat festivitatea de încheiere a școlii de vară. Pentru derularea activităților au fost necesare următoarele resurse materiale: cărți, reviste, CD-uri, softuri educaționale, aparat foto, videoproiector, computer, imprimantă, scanner, hârtie

A4, cartoane, scotch, markere, carioca, culori, acuarelă, creioane, pensule, plastilină, radiere, ascuțitoare, hârtie creponată, glasă, foarfeci, perforatoare, capsator, capse, material textile, ațe, panglici, șnururi, margele, polistiren, lipici, jocuri didactice și recreative, jucării, mobilier de grădiniță.

Lansarea oficială a programului a avut loc în data de 4 iulie 2011, în prezența oficialităților din comună (primar, preot, polițist) și cu participarea tuturor copiilor înscriși și a părinților acestora. Cu această ocazie, a fost organizată o expoziție de carte și a fost prezentată biblioteca și regulamentul de comportare în bibliotecă.

Întregul program a fost structurat în două mari etape în funcție de grupul țintă. Prima etapă, desfășurată în perioada 4 - 29 iulie, a fost dedicată preșcolarilor, având ca temă „În lumea fascinantă a cărților”, *Lumea Basmelor*. A doua etapă, desfășurată în perioada 1 - 26 august, a fost dedicată școlarilor, cu tema *Uniunea Europeană și scriitorii ei*.

Temele săptămânale gândite pentru preșcolari au fost: *Mihai Eminescu, Noi suntem români și Micii ecologiști*. Fiecare întâlnire, planificată inițial de bibliotecar și voluntari, a fost structurată astfel: se începea cu primirea copiilor, salutul și un joc de energizare, continuând cu citirea unei povești de către voluntarul adolescent și cu activități plastice creative și jocuri în aer liber. Metodele folosite în activitățile cu preșcolari au fost cele de stimulare a creativității, metode didactice interactive care presupun implicarea copiilor și cooperarea cu aceștia (observarea, povestirea, jocul didactic, convorbirea, problematizarea, lectura predictivă, activități de lucru în grup).

Aceste metode specifice activității didactice formale le-au fost explicate voluntarilor adolescenți de către cadrele didactice implicate. Metodele interactive sunt foarte potrivite în cadrul unui proiect tematic pentru reactualizarea și sintetizarea cunoștințelor copiilor despre un subiect, precum și o ordonare a informațiilor. Ele permit completarea cunoștințelor cu altele noi, iar copiii gândesc, răspund la întrebări, cooperează, comunică, fac asocieri, fac conexiuni, argumentează, completează. Mai mult, se educă toleranța și înțelegerea față de opinia celuilalt, se dezvoltă gândirea și operațiile ei, limbajul și atenția.

În ceea ce privește a doua etapă, cu tema „Uniunea Europeană și scriitorii ei”, aceasta a necesitat o pregătire prealabilă mai riguroasă. Datorită faptului că zilnic au fost oferite informații despre două țări ale Uniunii Europene și despre doi scriitori reprezentativi ai acestor țări, bibliotecarul a realizat o scurtă bibliografie folosindu-se de colecțiile bibliotecii, iar voluntarii, pe rând, au parcurs această bibliografie reușind să organizeze câte o sesiune informativă pe tema aleasă.

Pe lângă aceste sesiuni informative au fost organizate ateliere creative: quilling, origami, pictură pe sticlă, vizionări de filme artistice și documentare, jocuri de șah, table, rummy. S-a organizat și o excursie de o zi în Cheile Turzii.

Pentru evaluarea cunoștințelor acumulate, ținând cont de faptul că erau copii între 7 și 14 ani, s-a organizat un concurs pe grupe, cu copii de toate vârstele, care a constat în completarea unor teste de evaluare a cunoștințelor. Juriul a fost format din cadre didactice și reprezentanți ai primăriei. Punctajul final a fost dat de punctajul concursului de lectură precum și al lucrărilor realizate de cele două echipe: pictură pe geamurile bibliotecii, tablouri de quilling, pomișorii din margele și obiectele realizate din origami. Echipa câștigătoare a primit o diplomă și un tort pe care l-a împărțit cu toți copiii. Din lucrurile create de participanți s-a organizat o expoziție cu vânzare. Din banii adunați din vânzare s-a organizat banchetul școlii de vară.

Copii au primit diploma de absolvire a școlii de vară și câte un caiet de desen pentru a-și exersa talentele, iar voluntarii, pe lângă diplomă, au primit câte o carte dintre cele primite donație de către

biblioteca. Filmul de prezentare al programului poate fi vizionat accesând link-ul: <http://www.youtube.com/watch?v=m4mKsBAzDgw>

3. Promovarea

Bibliotecarul a realizat și distribuit afișele de promovare a programului în comunitatea locală. S-a realizat un baner cu ajutorul unei firme de publicitate. Pentru o activitate optimă de promovare a programului și implicare a întregii comunități, bibliotecarul a vizitat fiecare familie cu copii din localitate și le-a explicat în ce constă programul și care sunt avantajele participării la acesta.

4. Evaluarea și impactul programului

Programul a fost monitorizat prin evidența zilnică a participanților. S-a întocmit un album pentru fiecare grupă cu fotografii din timpul activităților, lucrări ale copiilor, proiecte de activitate și înregistrări video.

În urma acestui program de vacanță, la bibliotecă s-au înscris 29 de noi utilizatori, iar biblioteca s-a bucurat de o mai bună percepție în comunitate.

Programul a fost reluat în vara anului 2012 și s-a bucurat de sprijinul Consiliului Local și o sponsorizare din partea unei companii private locale.

Anexa 5

"BIBLIOTECA - ȘCOALĂ DE VARĂ ȘI O VACANȚĂ DE NEUITAT!"

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

LUNA	ACTIVITĂȚI	RESPONSABILI
20 iunie -1 iulie 2011	Înscrierea voluntarilor necesari desfășurării serviciului Documentarea și selectarea informației necesare derulării proiectului.	Bibliotecar Bibliotecar si cadre didactice
4 iulie 2011	Lansarea oficială a serviciului intitulat „Biblioteca-Școală de vară și o vacanță de neuitat” Prezentarea bibliotecii și a regulamentului de comportare în bibliotecă „Călătorie în lumea cărților”- expozitie de carte (cu diferite tipuri de carti, punandu-se accent pe cărțile ilustrate specifice vârstei lor Jocuri la liberă alegere	Mediatizarea proiectului (Televiziune și presă) Prezența oficialităților comunei: primar, preot, poliție Participarea tuturor copiilor înscriși și a părinților acestora Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari : Ed. Suci Alina, Prof. Jeleru Alexandina, Institutator Feneșan Diana, Ed. Făgadar Emilia; Milu Andreia, Șandru Andrei, Bondor Ștefan, Szasz Andrea.
5 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere Capra cu trei iezi - lectura educatoarei Pauza de masă Jocuri de rol Activitati plastice	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Prof. Jeleru Alexandrina, Balint Marius, Otvoș Florina, Lazăr Diana, Pintea Cosmina, Greța Adriana

6 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Ursul păcălit de vulpe</i> Pauza de masă Ghicitori Jocuri tematice	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Luca Andrei, Otvos Dan, Tulbure Alin, Balaș Alin, Căradan Bianca, Caradan Raluca, Pătăcean Ana Maria
7 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Fata babei și fata moșneagului</i> Pauza de masă Activități plastice Cantăm și ne distrăm - Karaoke	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Ed. Suciu Alina, Vlasa Mihaela Bondor Cristian, Fărgăciu Diana, Lucăciu Iulia, Buglea Timeia, Crișan Horea
8 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Joc didactic "În lumea poveștilor"</i> Pauza de masă Puzzle cu povești Jocuri în aer liber	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Ed. Făgădar Emilia Lazăr Paula, Luca Claudiu, Vana Bianca, Vana Diana, Techereș Daniel, Balogh Robert
11 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Cenușăreasa</i> Pauza de masă Activități plastice Cântece și poezii Jocuri în aer liber	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Inst. Feneșan Diana, Luca Claudia, Ionița Mădălina, Milu Andreia, Milu Diana, Bondor Daniela, Oltean Alexandra
12 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Scufița Roșie</i> Pauza de masă Joc de rol Cântece și poezii Jocuri în aer liber	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Prof. Jeleru Alexandrina, Balint Marius, Otvoș Florina, Lazăr Diana, Pinteș Cosmina, Greța Adriana

13 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Albă ca zăpada</i> Pauza de masă Cântece și poezii - consolidare Personaje pozitive - Personaje negative Jocuri în aer liber	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Luca Andrei, Otvos Dan, Tulbure Alin, Balaș Alin, Căradan Bianca, Caradan Raluca, Pătăcean Ana Maria
14 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Motanul încălțat</i> Pauza de masă Activități creative la liberă alegere. Jocuri în aer liber. Poezii și cântece - consolidare	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Ed.Suciu Alina,Vlasa Mihaela Bondor Cristian,Fărgaciu Diana, Lucaciu Iulia, Buglea Timeia, Crișan Horea
15 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere Joc didactic <i>În lumea poveștilor</i> Pauza de masă Puzzle cu povești Jocuri în aer liber	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Ed. Făgădar Emilia Lazăr Paula, Luca Claudiu, Vana Bianca, Vana Diana, Techereș Daniel, Balogh Robert
18 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Tom Degețel</i> Pauza de masă Joc de rol Cântece și poezii Jocuri în aer liber	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari:Inst.Feneșan Diana, Luca Claudia, Ionița Mădălina, Milu Andreia, Milu Diana, Bondor Daniela, Oltean Alexandra
19 iulie 2011	Primirea copiilor – Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Ridichea uriașă</i> Pauza de masă Joc de rol Cântece și poezii Jocuri în aer liber	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Prof. Jeleru Alexandrina, Balint Marius, Otvoș Florina, Lazăr Diana, Pinte Cosmina, Greța Adriana

20 iulie 2011	Primirea copiilor – Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Pinocchio</i> Pauza de masă Joc de rol Cântece și poezii Jocuri în aer liber	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Luca Andrei, Otvos Dan, Tulbure Alin, Balaș Alin, Căradan Bianca, Caradan Raluca, Pătăcean Ana Maria
21 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Frumoasa balerină</i> Pauza de masă Joc de rol Cântece și poezii Jocuri în aer liber	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Ed.Suciu Alina,Vlasa Mihaela Bondor Cristian, Fărgaciu Diana, Lucaciu Iulia, Buglea Timeia, Crișan Horea
22 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere Joc didactic <i>Personaje pozitive-personaje negative</i> Pauza de masă Puzzle cu povești Jocuri în aer liber	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Ed. Făgădaru Emilia Lazăr Paula, Luca Claudiu, Vana Bianca, Vana Diana, Techereș Daniel, Balogh Robert
25 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Muzicanții din Bremen</i> Pauza de masă Joc de rol Cântece și poezii Jocuri în aer liber	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari:Inst.Feneșan Diana, Luca Claudia, Ionița Mădălina, Milu Andreia, Milu Diana, Bondor Daniela, Oltean Alexandra
26 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Iepurașul Țup</i> Pauza de masă Joc de rol Cântece și poezii Jocuri în aer liber	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Prof. Jeleru Alexandrina, Balint Marius, Otvoș Florina, Lazăr Diana, Pinteș Cosmina, Greța Adriana, Ceclan Rareș

27 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere <i>Cartea junglei</i> Pauza de masă Joc de rol <i>Repetiție serbare</i>	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari: Luca Andrei, Otvos Dan, Tulbure Alin, Balaș Alin, Căradan Bianca, Caradan Raluca, Pătăcean Ana Maria
28 iulie 2011	Primirea copiilor - Salutul - Jocuri la liberă alegere Pauza de masă Activități plastice Repetiție pt. serbare	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari : Ed. Suciu Alina, Prof. Jeleru Alexandina, Institutur Feneșan Diana, Ed. Făgădaru Emilia ;Vlasa Mihaela, Arkosi Amalia Bondor Cristian, Fărgăciu Diana, Lucăciu Iulia, Buglea Timeia, Crișan Horea, Tulbure Alin
29 iulie 2011	<i>”Școala de vară am terminat</i> <i>Să vedeti ce-am învățat!”</i> <i>Carnaval cu personaje din povești</i> Copiii vor primi diploma de absolvenți ai școlii de vară și vor fi răsplătiți cu sucuri și prăjituri. Părinții vor scrie impresiile lor și ale copiilor în albumul grupei. Voluntarii vor fi răsplătiți pt. munca depusă cu diplome și cărți.	Bibliotecar: Pătăcean Adriana Voluntari : Ed. Suciu Alina, Prof. Jeleru Alexandina, Institutur Feneșan Diana, Ed. Făgădaru Emilia; Toți voluntarii

III.3 TECHLAB - LABORATOR PENTRU DOBÂNDIREA DE ABILITĂȚI ÎN UTILIZAREA NOILOR TEHNOLOGII DIGITALE, NOUL SERVICIU DEZVOLTAT DE BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „OCTAVIAN GOGA” CLUJ ÎN CADRUL PROIECTULUI CENTRU DE EXCELENȚĂ PENTRU SERVICII OFERITE ADOLESCENȚILOR ȘI TINERILOR ADULȚI CU VÂRSTA ÎNTRE 14 ȘI 25 DE ANI

Prezentarea noului program pentru adolescenți și tineri adulți

Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj a dezvoltat noul program în cadrul proiectului *Biblioteca „Octavian Goga” Cluj - Centru de excelență care oferă servicii pentru adolescenți și tineri, cu vârsta cuprinsă între 14 și 25 de ani, cu accent pe activități de educație non-formală și informală*.

Noul program se adresează tinerilor cu vârsta cuprinsă între 14 și 25 ani dornici să se instruiască în folosirea noilor tehnologii, să socializeze și să-și petreacă timpul liber într-un

mod constructiv și plăcut.

Necesitatea unui nou program pentru această categorie de vârstă a fost susținută și de ponderea reprezentată de aceștia din totalul utilizatorilor bibliotecii (49%) și de rezultatele unui chestionar aplicat în rândul acestora. Rezultatele chestionarului aplicat au arătat că organizarea unei secții pentru adolescenți este considerată foarte importantă de 48,78% și importantă de 51,22% dintre respondenți. Un astfel de spațiu, în viziunea adolescenților, ar trebui să fie „unul încăpător, amenajat tineresc, modern, cu o ambianță plăcută, primitoare, unde să poată discuta liniștiți și să se simtă în largul lor, care să aibă multe facilități, televizor, calculatoare, dar și cărți noi, pe diferite teme”. Aceeași nevoie a reieșit și în urma observațiilor bibliotecarilor cu privire la predilecția adolescenților de a utiliza spațiile neconvenționale din bibliotecă.

Programele pentru adolescenți sunt, pe de altă parte, un foarte bun instrument de marketing pentru bibliotecă și pentru atragerea de noi utilizatori, contribuie la promovarea colecțiilor și serviciilor bibliotecii – e mai ușor să promovezi un program, decât valoarea abstractă a bibliotecii.

Ca prim pas, în 2012, biblioteca a lansat în mediul online *AdolescentTEEN - Pagina adolescenților*. Interesul manifestat (52.000 utilizatori în 8 luni) a subliniat încă o dată necesitatea oferirii de noi servicii dedicate categoriei vizate.

Noul program oferit adolescenților și tinerilor adulți cuprinde trei categorii de ateliere: *MovieLab* - atelierul de creație de film, *MusicLab* – atelierul de creație muzicală și *ITLab* – tehnologie și loisir. Prin organizarea, în cadrul noului program TechLab, a celor trei categorii de ateliere s-a dorit susținerea adolescenților în demersul lor de a deprinde noi abilități în utilizarea noilor tehnologii digitale și încurajarea lor în vederea realizării de materiale audio sau video. Prin activitățile organizate, adolescenții sunt încurajați să socializeze, să schimbe idei și opinii, să colaboreze, să își exploreze interesele și să se exprime liber. Activitățile organizate pentru adolescenți vin să completeze educația și formarea lor în sistemul educațional formal, printr-o serie de abilități pe care adolescenții le deprind și prin creșterea încrederii în sine, în cadrul non-formal oferit de bibliotecă.

Scopul noului program este realizarea unor activități non-formale pentru dobândirea unor aptitudini de utilizare a noilor tehnologii și dispozitive IT, crearea posibilității de petrecere a timpului liber în mod util și plăcut pentru categoria de vârstă vizată de proiect.

1. Planificarea

În derularea programelor pentru adolescenți trebuie avute în vedere vârsta și particularitățile lor de dezvoltare, caracteristicile și preferințele categoriei de vârstă vizate. De aceea, foarte utilă în această etapă este realizarea unei analize a comunității de adolescenți și tineri adulți pentru identificarea nevoilor și preferințelor acestora. La fel de importantă este și consultarea prealabilă a adolescenților. Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj realizează, în mod constant, o cercetare cu privire la preferințele tinerilor, prin intermediul secțiunii „Părerea ta contează!” de pe *Pagina Adolescenților*.

Înainte de derularea efectivă a unui program este necesară stabilirea obiectivelor specifice, a publicului țintă, a numărului de participanți, a costurilor (de personal și financiare) și a rezultatelor dorite. Este utilă, de asemenea, și stabilirea gradului de structurare al programului, gradul de implicare al tinerilor, tipul de program (jocuri, prezentări, cafenele, lucru manual, cluburi de lectură).

1. Stabilirea Planului de lucru pentru noul program

Echipa de elaborare a proiectului a stabilit *Planul de lucru al noului program*. S-au stabilit etapele necesare implementării noului program: achiziție, promovare, lansarea serviciului, desfășurarea și evaluarea activităților, precum și responsabilitățile pentru fiecare activitate.

2. Stabilirea activităților destinate adolescenților

Activitățile destinate adolescenților au fost gândite ca unele non-formale, la care aceștia să participe de bună voie, fără a fi constrânși în vreun fel, din dorința de a-i apropia de bibliotecă și de a-i familiariza cu serviciile pe care aceasta le oferă.

S-au gândit, astfel, 3 tipuri de ateliere care să încurajeze socializarea, dar și învățarea în rândul adolescenților:

- Atelierul de creație *MovieLab*, prin care se dorește dobândirea de către adolescenți sau consolidarea abilităților lor de a realiza materiale video;

- Atelierul de creație *MusicLab*, care are ca obiectiv deprinderea sau consolidarea abilităților de realizarea a unor piese muzicale și

- *ITLab – Tehnologie și loisir* destinat dobândirii sau îmbunătățirii abilităților IT ale tinerilor în utilizarea diferitelor gadget-uri.

3. Planificarea resurselor necesare pentru derularea activităților

După ce s-a identificat spațiul în care urma să fie organizată *Secția pentru Adolescenți*, s-a stabilit necesarul de mobilier și de echipamente. S-a întocmit bugetul în vederea achiziționării materialelor și echipamentelor necesare pentru derularea activităților.

2. Implementarea programului

2.1 Amenajarea spațiului TechLab

Biblioteca asigură spațiul și infrastructura necesară pentru derularea activităților și suportă cheltuielile de întreținere asociate. Pentru buna desfășurare a activităților, biblioteca a amenajat o *Secție pentru Adolescenți*. Au fost achiziționate, din bugetul bibliotecii: colțare, mese, scaune, fotolii pară, cuburi, măsuță, cuier. A fost achiziționat un birou al bibliotecarului, rafturi pentru cărți, birouri pentru calculator, comode TV, comodă pentru boxe, dulapuri pentru garderobă, cuier de perete. S-a primit o donație de canapele de la o firmă privată. S-a asigurat extinderea rețelei de date și voce în spațiul *Secției pentru Adolescenți* și s-a achiziționat router-ul wireless necesar accesului Internet Wi-Fi.

2.2 Achiziționarea echipamentelor și dotărilor necesare derulării activităților

O parte din echipamentul necesar derulării activităților pentru adolescenți este asigurat de bibliotecă: 10 laptopuri cu acces Internet, 2 calculatoare cu acces Internet, 1 multifuncțională, videoproiector și ecran de proiecție, dar și materiale și dotări ca: hârtie A3 și A4, coli de flipchart, tonner negru și color, markere, iar cealaltă parte a fost achiziționată, pe bază de ofertă, din finanțarea proiectului: 5 Tablete Samsung Galaxy Note 10; 5 tablete Apple Retina Ipad; Consola Sony PlayStation 3; Volan cu pedale Logitech Racing Wheel; Consola Microsoft Xbox 360; Consola Nintendo Wii; 3 Televizoare LED 3D Samsung; 10 Căști Panasonic; un sistem Home Cinema Akai, boxe și amplificator; recorder digital Boss; keyboard Yamaha; jocuri, motion controllers, camere web, ochelari 3D și Dual Play, kinect senzor, încărcătoare pentru controllere, baterii pentru controllere, cabluri.

2.3 Organizarea atelierelor TechLab

Înainte de demararea activităților cu adolescenții a fost necesară pregătirea unor documente, pentru a fi folosite în cadrul atelierelor. Astfel, a fost redactat un *Regulament de funcționare* pentru noul serviciu, a fost întocmit un *Formular de înscriere* pentru fiecare atelier, a fost elaborat *Chestionarul de feedback* și *Ghidul de interviu* pentru adolescenții participanți la atelier, a fost contractați instructorii pentru atelierelor cu adolescenții, au fost stabilite syllabus-urile pentru atelier și s-a făcut un necesar al echipamentelor, s-a stabilit calendarul și orarul activităților, s-au pregătit documentele necesare pentru desfășurarea în bune condiții a atelierelor cu adolescenții: un *Registru de evidență a activităților*, un *Tabel de prezență*, *Formular pentru voluntari* și s-au constituit grupele conform fișelor de înscriere.

La buna desfășurare a activităților cu adolescenții au contribuit membrii din echipa proiectului și doi bibliotecari care își desfășoară activitatea în *Secția pentru Adolescenți*. Pe lângă membrii din echipa proiectului și alți bibliotecari implicați în diferitele faze de organizare a noului serviciu, la buna desfășurare a atelierelor au contribuit și cei doi instructori contractați pentru atelierul de muzică, respectiv pentru cel de film. Acestora li s-a alăturat și un voluntar la atelierul MovieLab, din rândul adolescenților participanți la atelier. Atelierele ITLab s-au desfășurat sub îndrumarea bibliotecarilor din *Secția pentru Adolescenți*, cu colaborarea unui voluntar adolescent.

2.4 Realizarea materialelor promoționale

A fost contactată o firmă specializată, în vederea realizării unor materiale promoționale și a logo-urilor pentru cele trei ateliere. S-au realizat, astfel: afișe A3, pliante, roll-up banner, logo-uri pentru cele

trei ateliere, invitații la inaugurare, mape, pixuri, bloc notes-uri, stickuri USB, insigne, brelocuri, plase, mingi anti-stress, șnururi, suporturi CD.

2.5 Lansarea noului program

În 12 martie 2012, a fost inaugurată *Secția pentru adolescenți* a bibliotecii și au fost lansate atelierele pentru adolescenți și tineri adulți din cadrul noului program. Pentru aceasta, în prealabil, s-a transmis un comunicat de presă către mass-media locală: <http://www.cjcluj.ro/inaugurare-sectie-adolescenti-biblioteca-judeteana/>, s-au postat anunțuri pe pagina web a bibliotecii și pe rețelele de socializare. S-a stabilit lista de invitați și s-au transmis invitații de participare autorităților locale și colaboratorilor bibliotecii; au fost invitați și elevi de la două școli clujene. De asemenea, în prealabil, s-a pregătit sala – ambientare, dotare cu echipamentele necesare, s-a stabilit *Programul* evenimentului inaugural și responsabilitățile membrilor echipei de proiect, dar și protocolul necesar după lansarea serviciului și a fost contactată o firmă de catering. Pe pagina de facebook a *Secției pentru Adolescenți* au fost postate, ulterior, fotografii de la inaugurare.

2.6 Înscrierea participanților la ateliere

Formularul tipărit a fost distribuit la toate secțiile și filialele bibliotecii, iar pentru mediul online s-a realizat și un formular de înscriere online (cu ajutorul Google Docs) (disponibil pe pagina web a bibliotecii, pe [Pagina adolescenților](#) și pe pagina de facebook a Secției pentru Adolescenți), iar înscrierile se fac permanent.

2.7 Desfășurarea atelierului de creație *MovieLab*

Este organizat sub forma unor sesiuni de instruire coordonate de un specialist contractat și are ca scop deprinderea de către participanți a unor abilități de realizare de materiale video. Grupele au fost alcătuite din maxim 10 participanți. Pornind de la syllabusul stabilit, adolescenții au fost încurajați să realizeze scurte materiale video. La desfășurarea atelierului s-au folosit o serie de echipamente: laptopuri, videoproiector, cameră video cu trepied, televizor, dar și un soft specializat de prelucrare a imaginilor. Unul dintre adolescenții participanți la atelier a devenit voluntar în cadrul secției și atelierului.

2.8 Desfășurarea atelierului de creație *MusicLab*

Atelierul este organizat sub forma unor sesiuni de instruire coordonate de specialist contractat și are ca scop deprinderea de către participanți a unor abilități de realizare a unor piese muzicale. Grupele au fost alcătuite din maxim 10 participanți. Instructorul a parcurs cu adolescenții etapele necesare realizării unei piese muzicale. Pentru derularea în bune condiții a

atelierului s-a folosit tehnica din dotarea *Secției pentru Adolescenți*: tabletele PC, digital recorder-ul și sistemul home cinema și un soft specializat pentru prelucrarea melodiilor.

S-a constatat necesitatea unei rutine impuse în derularea atelierelor pentru adolescenți, de exemplu: MovieLab, în fiecare zi de la ora 11.

2.9 Desfășurarea atelierului de creație ITLab

Activitățile desfășurate sub acest generic cuprind sesiuni de instruire coordonate de bibliotecarii *Secției pentru Adolescenți*, cu ajutorul unui adolescent voluntar, și au ca scop dobândirea de noi abilități IT pentru utilizarea diferitelor gadget-uri. Grupele au fost alcătuite din maxim 10 participanți, care au fost instruiți în folosirea tabletelor PC și a consolelor de joc. Atmosfera a fost atât una de învățare, dar mai ales de socializare, de petrecere în mod plăcut a timpului liber.

Adolescenții care au realizat materiale video sau audio în cadrul atelierelor au primit materialele realizate de ei inscripționate pe un DVD personalizat, precum și un Certificat de participare.

Unii dintre participanți au rămas ca voluntari la *Secția pentru Adolescenți* și asistă coordonatorii atelierelor în desfășurarea acestora.

3. Promovarea programului

Noul program al bibliotecii este promovat în comunitate prin intermediul mijloacelor de informare în masă (scrise sau online), prin rețelele de socializare pe care biblioteca are cont (Facebook, Google+, Twitter), pe [pagina web a bibliotecii](#) (unde s-au postat anunțuri) și pe [pagina web a adolescenților](#) – pe care s-a creat o secțiune specială, destinată atelierelor pentru adolescenți organizate de bibliotecă, dar și la sediul bibliotecii, în liceele clujene, în cluburile frecventate de tineri (prin distribuirea de pliante, afișe) și prin participarea la târguri. S-a participat și la emisiuni radio și TV pentru a promova programul. S-au realizat interviuri cu coordonatorii atelierelor pentru BibliotecaRadio – postul de radio al bibliotecii. S-a transmis, prin e-mail, utilizatorilor activi ai bibliotecii cu vârsta între 14 și 25 de ani, invitația de a se înscrie la atelierele organizate la *Secția pentru Adolescenți*.

De asemenea, s-a creat o pagină de facebook pentru promovarea activităților din cadrul noului program și pentru postarea de materiale informative pe pagină: <https://www.facebook.com/#!/pages/Sectia-pentru-Adolescenti/594835153879173?fref=ts>. S-au creat evenimente pentru fiecare tip de atelier, s-au postat fotografii de la ateliere, precum și câteva din materialele realizate de adolescenți în cadrul activităților.

S-au trimis e-mail-uri de promovare tuturor colaboratorilor bibliotecii pentru a disemina oportunitatea de participare la atelierele pentru adolescenți.

4. Evaluarea și impactul programului

Prin activitățile organizate, adolescenții sunt încurajați să socializeze, să schimbe idei și opinii, să colaboreze, să își exploreze interesele și să se exprime liber. Activitățile organizate pentru adolescenți vin să completeze educația și formarea lor în sistemul educațional formal,

printr-o serie de abilități pe care adolescenții le deprind și prin creșterea încrederii în sine, în cadrul non-formal oferit de bibliotecă.

Evaluarea campaniei de informare și promovare a programului TechLabse va face prin analizarea indicatorilor propuși și a celor obținuți: numărul de materiale publicitare realizate și distribuite, numărul de emisiuni la Biblioteca Radio, numărul de apariții în mass-media, numărul de apariții online. Realizarea indicatorilor propuși se va urmări prin evidența continuă a activităților de popularizare a programului.

Gradul de interes pentru noul program va fi evaluat după: numărul de solicitanți pentru sesiunile de instruire, numărul de ateliere organizate, numărul de participanți la activități, numărul de materiale realizate de către participanți și publicate pe Internet, numărul de voluntari și după numărul de adolescenți și tineri înscriși la bibliotecă. Un indicator de impact rezultat din indicatorii cantitativi este creșterea gradului de utilizare a bibliotecii de către grupul de vârstă țintă al proiectului cu: 7,14% (6 luni), 14,28% (1 an) și 57,14% (3 ani). Analiza atingerii indicatorilor cantitativi se va face prin compararea valorilor estimate cu valorile realizate. Instrumentele care vor folosi la monitorizare sunt: formularele de înscriere completate, registru cu evidența activităților, listele de prezență, formularele de voluntariat completate, materialele realizate de participanții la activități, raportul statistic anual și raportul statistic de utilizare al bibliotecii.

Evaluarea inițială a așteptărilor, speranțelor și temerilor participanților față de activitățile din cadrul atelierelor se face după: numărul de respondenți, numărul de bilețele inițiale la cele trei categorii și numărul de bilețele rămase la cele trei categorii.

Participanților li s-a cerut să completeze, la începutul atelierului, pe câte un bilețel așteptările, speranțele și temerile fiecăruia legate de atelierul la care vor participa. Aceste bilețele sunt colectate în trei cutii, câte una pentru fiecare categorie. Bilețelele din fiecare cutie sunt numărate. Toate răspunsurile au fost incluse într-un document și vor sta la baza discuției de evaluare finală a atelierelor, prin compararea așteptărilor/temerilor/speranțelor inițiale ale participanților cu rezultatele obținute la final – așa cum reies acestea din chestionarele de feedback finale. La finalul procesului de instruire, participanții au fost invitați să revadă bilețelele pe care au scris așteptările/temerile/speranțele lor inițiale; cei care au considerat că, în urma participării la atelier, și-au depășit temerile și și-au atins așteptările/speranțele și-au mutat bilețelele din cutiile inițiale într-o altă cutie. Activitatea va fi considerată una de succes dacă în fiecare din cutiile inițiale vor rămâne mai puțin de 30% din bilețele.

Evaluarea activităților cu adolescenții și analizarea posibilităților de îmbunătățire a noului program se face cu ajutorul unui chestionar de feedback completat de participanți la finalul activităților desfășurate și prin realizarea de interviuri cu participanții. Pe măsură ce proiectul se derulează se colectează opinii de la participanți în ceea ce privește îmbunătățirea programului.

Analiza utilității atelierelor și a gradului în care acestea răspund nevoilor adolescenților și tinerilor adulți s-a făcut prin aplicarea chestionarelor de feedback participanților la activități, la finalul fiecărui atelier. Chestionarele de feedback au fost analizate din punct de vedere al numărului de răspunsuri pozitive/apreciative din fiecare chestionar (dacă minim 50% din răspunsuri sunt pozitive/apreciative, atunci chestionarul este considerat ca fiind unul pozitiv).

Se consideră ca atelierul a fost unul de succes, dacă cel puțin 70% din chestionarele aplicate sunt pozitive, conform criteriilor stabilite.

Interviurile cu participanții la activități s-au realizat pe durata desfășurării acestora. Adolescenții și tinerii care au fost intervievați au fost selectați dintre cei mai activi participanți la fiecare atelier.

Interviul este considerat pozitiv, dacă interviuevatul răspunde pozitiv/apreciativ la cel puțin jumătate din întrebările adresate de interviuevator.

Anexăm câteva materiale care vă pot fi utile în derularea unui program: Chestionarul de feedback și Ghidul de interviu (anexele 6, 7).

Anexa 6

CHESTIONAR DE EVALUARE A SESIUNILOR DE INSTRUIRE

Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj dorește să afle opinia dumneavoastră referitor la activitățile organizate în cadrul Secției pentru adolescenți. Completând acest *Chestionar*, ne ajutați să îmbunătățim serviciile și programele bibliotecii.

Vă mulțumim pentru timpul acordat!

1. Vă rugăm bifați atelierul la care ați participat:

☐ Atelierul de creație *MovieLab*

☐ ITLab – Tehnologie și loisir

☐ Atelierul de creație *MusicLab*

2. De unde ați aflat de organizarea acestui atelier?

3. Vă rugăm selectați răspunsul potrivit din variantele de mai jos:

	În foarte mare măsură	În mare măsură	În mică măsură	În foarte mică măsură/ Deloc	Nu mă pot exprima
Atelierul a fost relevant și util	☐	☐	☐	☐	☐
Conținutul a fost bine expus	☐	☐	☐	☐	☐
Cunoștințele transmise au fost relevante	☐	☐	☐	☐	☐
Conținutul atelierelor a răspuns nevoilor mele de instruire	☐	☐	☐	☐	☐
Numărul de participanți la atelier a fost adecvat	☐	☐	☐	☐	☐

Participanții au fost implicați activ	☐	☐	☐	☐	☐
Metodele de lucru au fost bine alese	☐	☐	☐	☐	☐
Instructorul a reușit să transmită cunoștințele sale participanților	☐	☐	☐	☐	☐
Atmosfera de lucru a fost plăcută	☐	☐	☐	☐	☐
Mi-am atins obiectivele	☐	☐	☐	☐	☐
Atelierul a favorizat stabilirea unor relații de prietenie	☐	☐	☐	☐	☐
Participarea la atelier m-a apropiat de bibliotecă	☐	☐	☐	☐	☐
Recomand acest atelier și altora	☐	☐	☐	☐	☐

Ce v-a plăcut cel mai mult la acest atelier?

Ce v-a plăcut cel mai puțin la acest atelier?

Ce alte așteptări ați mai fi avut de la acest atelier?

Ce alte tipuri de activități doriți să se desfășoare în cadrul Secției pentru Adolescenți?

Alte comentarii:

Anexa 7

Ghid de interviu pentru evaluarea sesiunilor de instruire

Atelierul la care a participat:

☐ Atelierul de creație *MovieLab*

☐ ITLab – Tehnologie și loisir

☐ Atelierul de creație *MusicLab*

1. Cum v-ați simțit la acest atelier (întrebarea invită la autorefecție asupra sentimentelor și emoțiilor din timpul atelierelor; de exemplu confortabil, stresat, degajat, responsabil etc)?
2. Cum vi s-a părut atmosfera din cadrul atelierului (dorim să evaluăm impactul amenajării sălii, relația cu instructorul, precum și relația cu ceilalți participanți)?
3. Ce ați reușit să învățați?
4. Cum apreciați metodele de lucru folosite în cadrul atelierului?
5. În ce măsură activitățile derulate în cadrul atelierelor au corespuns așteptărilor dumneavoastră?
6. Ce v-a plăcut cel mai mult la acest atelier?
7. Ce v-a plăcut cel mai puțin la acest atelier?
8. Ce alte așteptări ați mai fi avut de la acest atelier?
9. Alte comentarii/sugestii:

CUPRINS

Argument pentru realizarea ghidului	1
Capitolul I – Interpretarea rezultatelor anchetei asupra consumului cultural, educației și lecturii la tinerii din învățământul public din Cluj-Napoca	2
Rezultatele anchetei	2
Profilul clienților Bibliotecii Județene prin comparație cu aceia ai altor biblioteci.....	4
Capitolul II – Recomandări practice pentru planificarea, implementarea și evaluarea programelor pentru adolescenți în bibliotecile publice	6
Evaluarea nevoilor adolescenților și tinerilor adulți.....	6
Planificarea programelor pentru adolescenți în bibliotecile publice	7
Implementarea programelor pentru adolescenți în bibliotecile publice	8
Promovarea programelor pentru adolescenți în bibliotecile publice	9
Evaluarea programelor pentru adolescenți în bibliotecile publice	10
Capitolul III - Servicii și programe dedicate adolescenților și tinerilor adulți cu vârsta cuprinsă între 14-25 ani implementate de către Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj și bibliotecile publice din județul Cluj	12
III.1 Servicii adecvate pentru implementare în biblioteci județene și municipale	12
Cărți care au devenit filme, program derulat în cadrul Secției de Artă a Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj....	12
Implicarea voluntarilor în cadrul programului Ora poveștilor derulat la Secția pentru copii a Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj.....	16
III.2 Servicii adecvate pentru implementare în biblioteci orașenești și comunale.....	24
Tradiții și obiceiuri din Transilvania, program derulat în cadrul Secției de Artă a Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj	24
Biblioteca - Școală de vară și o vacanță de neuitat! – program derulat în Biblioteca Comunală Săndulești în anul 2011	29
III.3 TechLab - Laborator pentru dobândirea de abilități în utilizarea noilor tehnologii digitale, noul serviciu dezvoltat de Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj în cadrul proiectului Centru de excelență pentru servicii oferite adolescenților și tinerilor adulți cu vârsta între 14 și 25 de ani	38